

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032783.

AÑO (Leto) X. BUENOS AIRES, 20 DE OCTUBRE (OKTOBRA) DE 1939

Núm. (Štev.) 141

NARODNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Vojna in kultura

Dejstvo, da so veliki evropski narodi zopet prekoračili Rubikon miru in prešli v vojno stanje, bo imelo nedolgodne posledice za kulturno življenje. Zakaj vojna je v naših časih vojna vsega in za vse; v nji se ne odločuje samo bodoča politična geografija Evrope, marveč tudi bodoča smer vsega kulturnega in civilizacijskega razvoja. Že nekaj let so izjavljali mnogi odgovorni državniki, da bo v bodoče evropski vojni šlo za razvoj ali propad zapadne civilizacije: odločitev, ki je sedaj že prepriščena topovom in bombam. V krvavih meglah nastopajočega vojnega razdobja se bo s strahotnimi krči porajal nov svet; njegova oblika še leži v "teminah bogov".

Ali ima v takem prelomnem razdobju, ko so prav vse vrednote prepriščene odločitvi elementarnih sil, ki vodijo zasovražene narode, še kakšen smisel to, kar je v službi stvarajočega in uživajočega duha? Ali je v viharjih časa še kaj prostora za poezijo in umetnost? V starejših dobah so bila ta vprašanja manj pomembna, ker niso poznali tako obsežnih in tako splošnih vojn, kakor so današnje. Že za napoleonskih vojn so se začeli zaskrbljeni kulturni delavci vpraševati o smislu in značaju njihove službe pod vlado Marsa. Stari rek "Inter arma silent Musae" so si razlagali tako, da v vojnem času ni ne umetnosti ne znanosti. Svetovna vojna je le še bolj potrdila, da sedobna vojna ne dopušča umetnosti in znanstvenikom drugega dela, kakor je delo v službi domovine. Beseda ima samo še en smisel: da podpira dejanje, vse drugo je tem bolj nesmiselno, čim daljši in težji so boji. Če bo katerim državam omogočena trajna nevtralnost, bo tu še ostalo nekoliko "stare" kulture in nadaljevalcev njenih tradicij. Vloga teh narodov in držav utegne biti tako blagodejna, kakor je bila med svetovno vojno kulturna vloga Švice, ki je sredi viharjih razprtij in zasovraženih taborov, med katerimi so bili porušeni vsi mostovi, varovala dobra evropske kulture. Koliko bodo taki "kulturni otoki" mogoči v sedanji dobi, je kajpak še močno nejasno. Vsekakor bo za bodoče oblike kulturnega in civilizacijskega življenja odločilno to, kar bo šlo skozi visoki ogenj vojne, in končni rezultat neizmerno tragičnega spopada se bo neizprosno vsilil vsemu evropskemu človeštvu.

Za poezijo in umetnost je dejstvo nove, velike vojne ogromnega pomena. Le-ta ni samo v tem, da bo sedaj nastopila doba, v kateri se bo redko slišala beseda pesnikova in bo v nji komaj kaj prilike za mirno ustvarjanje glasbenikov in upodabljalajočih umetnikov ali za dramatično izživljanje na odru. (Kaj so pač odrske zaloigre v primeri s to, ki se odigrava v življenju in ki zajema med statiste milijone in milijone ljudi?) Velik pomen vojne za poezijo in umetnost je tudi v tem, da so take dobe najstrožji sodniki in so take dobe največkrat tudi največji prečiščevalci in dalje v tem, utegnejo nove razmere prinesiti docela nove pogoje slehernega umetnostnega življenja. Kako brezpomembna se vidijo že sedaj, v luči samega dejstva, da je velik del Evrope stopil v vojno, nekatera še včeraj veljavna književna dela, še včeraj poudarjena gesla in programi, še včerajšnji literarni in umetniški spori! Vse, kar je bilo ustvarjeno za lahko uživanje, za čase, ko je mogoče živeti čisto zasebno in se nemoteno vdajati bežnemu razpoloženju, vse kar spominja na življenski luksuz, na prazno kasnoslovje in vnanjo dekoracijo; vse, kar je izumetničeno in ponarejeno, čeprav je dosihmal nosilo znake umetnosti in kulture, vse je že v tem hipu mrtvo. Nastopa čas,

Ničesar jasnega in gotovega se še ne vidi

FRANCIJA IN ANGLIJA NE ODPSTOPITA OD DANIH IZJAV — NEMČIJA PRIPRAVLJA BLISKOVIT UDAR — KDO BO ZMAGAL — RUSIJA PRIDNO NA DELU — POTREBA SLOVANSKE SKUPNOSTI — POLOŽAJ JE ZELO KOČLJIV

Anglija in Francija sta se torej odločili za boj do končne zmage proti Hitlerjevi Nemčiji. S pravim bojem pa še nista pričeli in po vseh vidikih tudi ne bosta, ker sta mnenja, da bosta počasi več dosegli in manjše izgube utrpeli. Na tem je tudi res precej resnice. Kajti Nemčija nikakor ni v stanu vzdržati dolge vojne. Sedaj pa nastane vprašanje, če bo tudi Nemčija podvzela enako počasni vojni tempo.

Po Hitlerjevih izjavah in poročilih iz Berlina in če vpoštevamo nemško gospodarsko stanje pa se je Hitler odločil za "bliskovito" vojno, ki jo sedaj nemški generalni štab skrbno pripravlja, ki bo v danem znamenju na kopnem, v zraku in na morju naskočila zvezni vojski Francije in Anglije. Kot za predigro pa so Nemci poleg drugih potopili Angležem eno najboljših vojni ladij.

Kdo bo odnesel končno znago, je težko prerokovati, kajti niti Francija in Anglija, niti Nemčija, ne vedo, katera izmed "nevtralnih" držav je z njimi in katera je proti njim. Rusija in Italija vsaka iz svojih lastnih političnih in gospodarskih interesov želita oslabeitev prej omenjenih nasprotujočih si velesil.

Mussolini je zaenkrat, da si je zagotovil pomoč Vatikana in drugih elementov v takozvanih demokratičnih državah, ukazal časopisni boj proti komunizmu. Ni pa pretrgal diplomatskih in gospodarskih stikov z Rusijo, ker se pač dobro zaveda, da je ravno Rusija italijanskim interesom na Balkanu in drugod vsak dan bolj nevarna in Italija se ni v stanu z Rusijo drugače kot prijateljsko pomeniti.

Brez dvoma pa izigrava Rusija najboljši del sebi v prid v tej evropski zmešnjavi. Če uredi zadevo s Finsko, bo ob Baltiku dobila v svoje roke zadnjo strateško postojanko. Nemčija če si hoče zagotoviti "nevtralnost" Rusije, ne more ničesar ugovarjati in ravno tako tudi Anglija molči, ker še vedno računa na Rusijo. Zadnja pa kot smo prej rekli, položaj pridno izrablja sebi v prid. Zaeno ob Baltiku vodijo sovjeti

ki ne prenaša nič šibkega, nič slabotnega, ki hoče samo močnega vina; prihaja doba močnega poguma in hladne, nepotvorne stvarnosti.

Napak bi bilo, če bi hoteli iz prihajajočih dni izključiti sleherni zanimanje za kulturne vrednote in za velike duhovne resnice, ki nam jih nudijo poezija, umetnost, znanost in filozofija. Človek našega časa ostaja kljub vsem strahotnim bojem med zasovraženimi nacionalnimi in socialnimi skupinami bitje, ki potrebuje celo v temi sovraštva in strasti nekoliko duhovne hrane. Tudi v prejšnji svetovni vojni so našli v telečjakih frontnih bojevnikov kakšno poetično in filozofsko knjigo, ki je za njo bilo kaj časa celo v presledkih med boji, v prežanju med življenjem in smrtjo v strelskih jarkih. Duhovno lačen človek potrebuje tudi v najtežjih življenjskih položajih trohico duhovnega živeža. Rimski cesar Mark Aurelij je pisal svoje nesmrtno samogovore na vojnih pohodih, v frontnih šotorih ob Donavi ali v Trakiji, kakor je stoletja prej osvovjevalec sveta Aleksander Veliki nosil s seboj svojega Homerja. Tudi Napoleon ni bil na vojnih pohodih brez ene ali dveh knjig, prof. Chateaubriand, poznejši slavni pisatelj, je vzel na bojišče starega Homerja, in ga čital v odmorih med bitkami. Med svetovno vojno je le-

dalekosežno politiko tudi na Balkanu. Z Besarabijo bodo zisilili od Rumunije dobro sosedstvo; z Bolgarijo so tudi že izboljšali odnose in z Jugoslavijo so stopili v stike, kar se prej celih petindvajset let ni nikoli zgodilo. Posebna dalekosežna pogajanja pa vodijo sovjeti z Turčijo, ki še niso zaključena. Prav te dni je odpotoval iz Moskve po nova navodila v Angoro turški zunanji minister Saradžoglu, ki se bo potem vrnil ali pa bodo poslali drugega zastopnika, ki bo podpisal ruske pogoje, če jih bo Turčija sprejela. In jih najbrže bo, čeprav ne morda v celoti, kajti Rusija dela zelo gentlemano in ni doslej v vsej svoji zunanji politiki pokazala nobene želje po nadoblasti nad drugimi narodi, marveč želi zgolj sodelovanja. Seveda trdijo sovjetom nasprotni, da to delajo samo na videz, dokler ne dobijo oblasti, potem pa da bodo že pokazali pravo barvo. Tako seveda govorijo ljudje, ki se zelo radi ponajajo z velikim demokratičnim čutom, a v socialno pravičnost sami niti najmanj ne verjamejo.

Kar pa se nas Slovanov tiče, ne smemo nikoli nobene prilike in priložnosti opustiti za skupnost. Pri tem ne bo nobeden slovanskih narodov ničesar izgubil, pač pa samo mnogo pridobil. Nobena slovanskih držav ni kak popoňnoma dovršen kulturni, gospodarski ali politični ideal, ki bi se ga splašalo takšnega

kot je ohranjati, marveč povsod čaka veliko dela pridnih in inteligentnih delavcev. Zato moremo s stremljenjem po skupnosti vsi samo mnogo pridobiti. Kar je najboljšega v vsakem narodu bo prej ali slej zmagalo, kajti neverjetno je, da bi se ljudstvo nikoli ničesar ne naučilo. To je posebno sedaj potrebno povdarjati ko se razno kapitalistično časopisje z njim lastnimi svojstvi pridno trudi, da bi obdržalo Slovanstvo razcepljeno in tako tujim izkoriščevalcem podložno.

Vsekakor je evropski položaj za

Glavni vzrok Poljske propasti

Država, ki nima pravičnega socialnega sistema je obsojena prej ali slej na propast. To se je v zgodovini raznih narodov že čestokrat dogajalo. Tak zadnji primer je Poljska.

Zmage ali porazi v današnji moderni vojni niso toliko odvisni od več ali manj posrečene strategije, marveč od notranje zgradbe države.

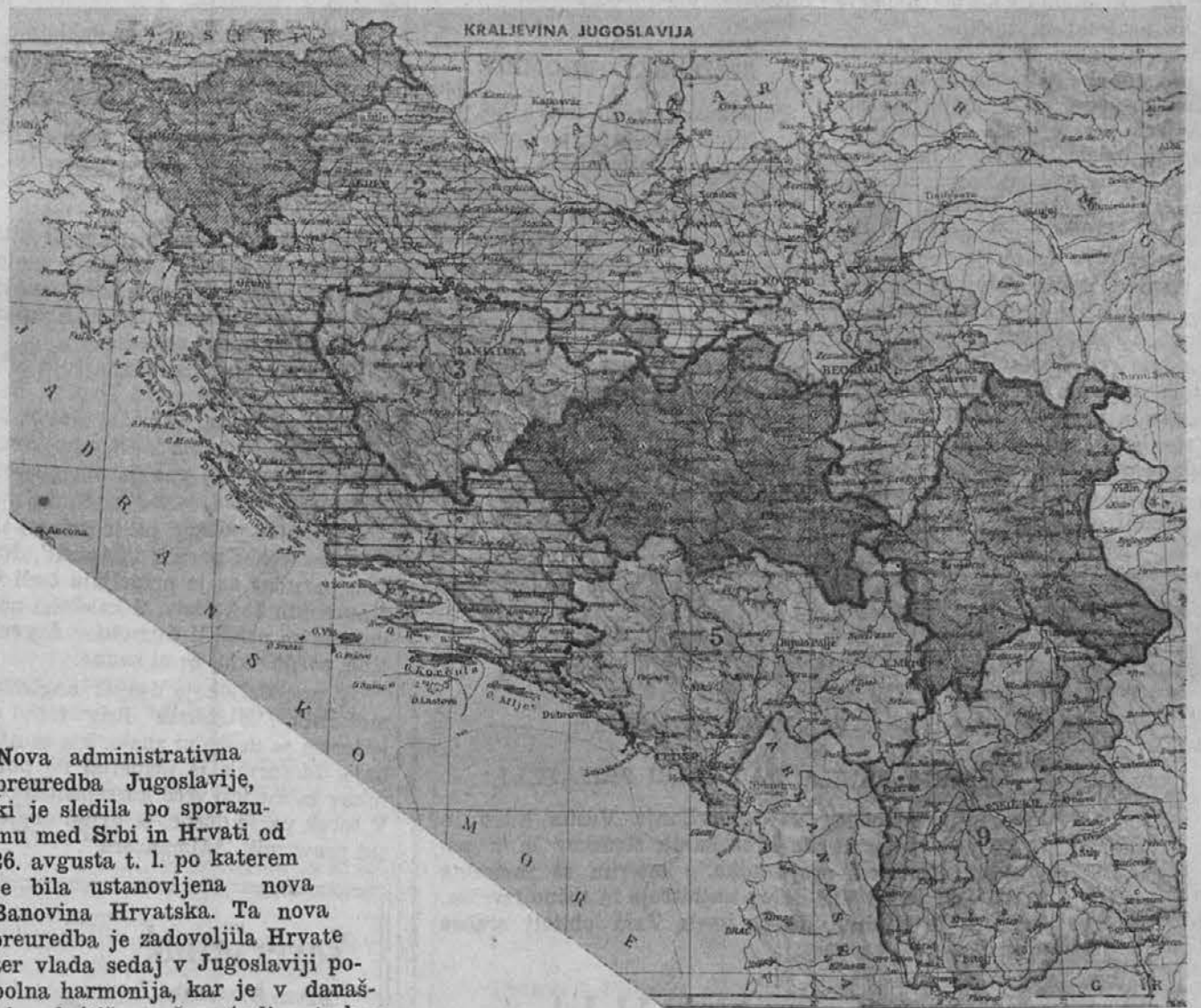
Zadostuje nam primer Španije, da je temu res tako. Španska republikanska armada se je branila skoro cela tri leta in še tedaj bi se ne podala, če bi ne bil Miaja prišel do pametnega zaključka, da je vsak odpor proti Nemčiji in Italiji, ki sta dejansko zmagali na Španskem, brezupen. Položaj je bil pač takrat tak, kajti Francija in Anglija

vse zelo kočljiv. Anglija in Francija samo za šport vojne ne bosta držali, ker to silno porazno vpliva na vse svetovno gospodarstvo in tako seveda tudi na njuno. Dokler pa sta Rusija in Italija s svojo nevtralnostjo na strani Nemčije je neverjetno, da bi Francija in Anglija izšli popolni zmagovalki, marveč bosta najbrže le morali deliti nekaj svojih kolonij z Nemčijo. Kot smo že v začetku povedali, Rusija in Italija nimata interesa, da bi Nemčija kapitulirala pred Anglijo in Francijo, marveč jima je mnogo na tem, da se vse tri velesile med sabo oslabilo in da se pri tem zadnji dve okoristita. In kot že rečeno, Italija ni pri tem še ničesar pridobila, Rusija pa že veliko, a se Italija tudi pripravlja, samo še ni na jasnem za katero stran naj se odloči.

sta samo govorili in nič naredili ter neposredno celo pomagali Francu, in bilo bi res vsako nadaljno prelivanje krvi škoda in kriminalstvo.

Republikanska Španija je imela zelo malo izvežbanih častnikov, a je vojska vkljub temu hrabro ustrajala. Vsak vojak je pač vedel, da brani koristi španskega ljudstva, njegovo svobodo in pravico. Zato je bil sposoben ogromnih žrtev. Sami ministri so čestokrat prijeli za orožje in s tem navdušili vojake, ko so videli, da že omahujejo.

Takih duhovnih voditeljev je pri Poljakih docela manjkalo, medtem ko poljskemu ljudstvu ni odrekati hrabrosti in vstrajnosti. Saj so to posebno pri bojih Varšave dokazali. Nikakor pa se ni mogoče odreči ob-

Nova administrativna preuredba Jugoslavije, ki je sledila po sporazumu med Srbi in Hrvati od 26. avgusta t. l. po katerem je bila ustanovljena nova Banovina Hrvatska. Ta nova preuredba je zadovoljila Hrvate ter vlada sedaj v Jugoslaviji popolna harmonija, kar je v današnjem kritičnem času tudi potrebno.

žala v mnogih nemških telečjakih vojna izdaja Nietzschejevega Zaratuštre. Ni mogoče, da bi kljub vsemu pritisku vojnih razmer zamrla v občutljivi dušah sleherni potreba misli misli in umetnosti. Nasprotno, povečani fizični napori in siloviti doživljaji vznemirjajo duha in ustvarjajo svojsko razpoloženje za razglabljanje pri objektivno usmerjenih in za umetniško doživljanje pri artističnih značajih. Fantazija in resničnost se dotikata in prelivata

včas kar do fizično bolečnih oblik. Pod orozjem torej ne molče Muze popolnoma: ruska revolucija in nedavna španska državljanska vojna sta zaznamovali zanimivo tvornost poetov, ki pišejo liriko sredi ostrih bojev. O tem pričajo cele antologije španske lirike, ki je nastala ob spominu na sopuh človeške krvi, na poljpanah smrti in slave. Z druge strani je vedno v vsakem narodu nekaj duhov, ki se zavedajo, da je vojna samo strašen provizorij in da bo poz-

neje treba znova uravnati vse kulturne temelje in izkoristiti izkušnost let. Narodi tudi po takih tragičnih prelomih prenašajo v svojo bodočnost zaklade vseh resničnih duhovnih vrednot, kakor prinašajo po vojni iz zaklonov in skrivališč bogastvo svojih galerij in muzejev. Naj bi bile katastrofe še tako velike: vse ne bo propadlo in če poginejo posamezniki ostajajo narodi in njihova potreba ne le fizičnega, marveč tudi duhovnega življenja.

Argentinske vesti

CENE POTREBŠČINAM

Nadzorovalna komisija za prehrano, kateri predseduje dr. Eduardo Bullrich, ki je s svojimi pododbori določila cene že raznim življenjskim potrebščinam, in ki skrbi, da se trgovci teh določenih cen tudi držijo, pripravlja sedaj listo za 250 zdravil, katerih se ljudstvo najčešče poslužuje.

Določiti ceno zdravilom je res nujno potrebno, ker so povečini malovredna in draga ter ubogim skoro nedostopna.

Kar se tiče trgovcev se v splošnem

čutku, da ni ljudstvu manjkalo samozavesti in da brani v tej vojni svojo lastno svobodo, predvsem pa socialno pravico. Okoliščine v katerih je životvarilo poljsko ljudstvo nas k temu mnenju popolnoma opravičujejo.

Poljski narod ni imel nobenih svobodščin. Vse delavske stranke so bile prepovedane ter se je delavstvo obupno borilo proti tujim in domačim izkoriščevalcem. Najbolj popularni kmetijski delavski vodja Vitoš se je smel še le tik pred izbruhom vojne vrniti iz tujine.

Posebno v vojnem stanju pa zahteva vsak narod najprej notranje sloge, če se hoče na zunaj uspešno braniti in zmagati. Narod pa, ki je bil deležen samo bede in preganjanja, nima občutka narodne samozavesti in mu je vsaka rešitev dobra, posebno pri takih narodih, ki so že vajeni tujih nadvlad, ki so čestokrat boljše in pravičnejše postopale z ljudstvom kot domače vlade.

Seveda pa je treba poleg samozavesti in drugih vrtilin tudi tehnične pripravljenosti. Vsega tega Poljaki niso imeli dovolj, čeprav Poljska ni ravno revna in industrijsko nerazvita država. Nasprotno, država je znana po svoji rodovitni zemlji in lepo razviti industriji. Poljska je bila dobila od Francije in Anglije tudi zelo izdatno pomoč, a kam neki je denar sel, če ni iblo nikjer nobenih utrd, ne letal in tankov.

Poljska žlahta, ki je napol fevdalna in napol industrijsko-kapitalistična gospoda, si je lastila ves patriotizem ter je imela v državi ves vpliv in oblast. Ljudstvo in država jim je bila le molzna krava, ki so jo smeli guliti do krvi. Patriotizem je bil samo pesek v oči preprostem ljudstvu. Ta občutek je tudi prinesel resnični poraz Poljski republiki.

Poljski narod stoji ob grobu svoje države čistih rok. Edino napako ima v tem ker ni znal do časa odstraniti iz javnega življenja vse svoje pijavke in postaviti na krmilo države resnične ljudske boritelje. Ta nauk je prišel za Poljsko že prepozno, se bodo morda pa kje drugje česa naučili od njega.

določenih cen drže ter prejema odbor malo pritožb in še te so večkrat brez podlage.

ANGLESKO-FRANCOSKA BLOKADA IN ARGENTINSKA TRGOVINA

Z ozirom na angleško-francosko blokado, je argentinska vlada sporočila zastopnikom Anglije in Francije, da zamore radi blokade znatno trpeti trgovina Argentine ter je zato primorana zavarovati svoje pravo in interese.

STAVKA UČITELJSTVA V CORRIENTESU

Učiteljstvo v Corrientesu že tri leta ni prejelo plače. Ker vse prošnje, da bi prišli do svojega zaslužka niso nič zalegle, je učiteljstvo stopilo v stavko.

Po poročilih, ki prihajajo iz Corrientesa so sledeči kraji, v katerih so že pričeli učitelji stavkati: Mercedes, Bella Vista, Monte Caseros, Goya, Paso de los Libres, Curuzú Cuatiá, San Cosme, Itati in Alvear.

S stavko nameravajo pričeti tudi učitelji v Santo Tomé, La Cruz in San Luis del Palomar.

Zelo v slabem finančnem stanju se mora nahajati ta provinca, če se učiteljstvo nemore plačevati. Da se pa teži problem reši, bo morala najbrže poseči vmes federalna oblast.

VOLITEV PREDSEDNIKA DEMOKRATIČNE STRANKE

V soboto so se v La Plati vršile volitve zastopstva narodno-demokratične stranke. Za predsednika je bil izvoljen senator Antonio Santamarina, za podpredsednika dr. Sd-gardo Miguez, za drugega podpredsednika pa dr. Augustin Carús.

PRIPREDITEV ZA POLJSKE VOJNE ŽRTVE

Ob velikanski udeležbi Poljakov in drugih narodnosti se je vršila v nedeljo zvečer v Luna Parku velika prireditev v pomoč žrtvam na Poljskem. Pri prireditvi so sodelovali razni umetniki, pevski zbori in orkestri.

SEMENSKI KROMPIR

Poljedelsko ministrstvo bo proti takojšnjem plačilu in po znižani ceni oddajalo poljedelcem semenski krompir.

Seme bo prvovrstno iz inozemstva in imajo pravico nabaviti si ta krompir samo oni poljedelci, ki sami obdelujejo zemljo ter taki, ki gojijo semenski krompir.

POVRŠINA ZEMLJE POSEJANA V BUENOSAIREŠKI PROVINCI

Potom uradnega sporočila je v provinci Buenos Aires posejane 6.216.216 hektarjev zemlje. Same pšenice je posejane 3.132.136 ha.

RAZSTAVA ŠVICARSKIH IZDELKOV

Dne 27. t. m. bo v Buenos Airesu otvorena razstava švicarskih izdelkov. Zastopniki Švice so pokroviteljstvo in predsedstvo te razstave ponudili državnemu predsedniku dr. Ortizu, ki je ponudbo tudi sprejel.

MOŽA ŽELJNA ŽENSKA ŽRTEV SLEPARJA

Že večkrat smo pisali, kako je radi svoje vroče želje dobiti moža, padla ta ali ona ženska v nesrečo, ko ji je njen "bodoči" mož pod raznimi pretvezami izvalil denar, nato pa je izginil kakor kafr. Taka se je dogodila tudi neki nemški državljanki, bivajoči v Buenos Airesu.

Ta Nemka ni nič manj ko 60 let stara, pa še ji gredo po glavi možki. Ker pa ni mogla na drugi način dobiti moža, dala je ženitno ponudbo v časopis. Navedla je v ponudbi, da poseduje mnogo zemlje in tudi, da ima lepe denarce. Pa tudi svoja leta je omenila. Na to ponudbo je prejela mnogo odgovorov in to večinoma še od prav mladih možkih. Vsi so bili več ali manj prijazni in ljubeznivi, a najbolj ji je ugajal inženir Gustl, ki je znal imenitno pihati na vdovino že staro sree. Vdova mu je vse verjela in zaupala, seveda mu je dala tudi denar, kadar ga je potreboval. Kako bi mu ga ne dala, saj ga ima in Gustl bo kmalu njen "mož".

Tekli so meseci, prišlo je leto in Gustl je vedno potreboval denarja, a ženite je vedno s kakim izgovorom odlašal.

Tedaj pa se je začelo stari "nevesti" pojavljati dvom. Sporočila je svoje pomisleke policiji in ta je dognala, da ta njen ženin ni nihče drugi kakor Gustav Adolf Pfeleiderer, ne inženjer ampak električar, ki je nedavno postal kazen 4 let. Prevarjena "nevesta" si menda ne bo več iskala moža, ampak bo raje potolažila kako drugače svoje "ljubezni željno" sree, ter uživala sama svojo inovino, dokler jo ne reši smrt.

Svetujemo pa ponovno dekletom, ne zaupajte nikomur svojega imetja in prihrankov.

PRIHOD IN ODHOD PREKO-OCEANSKIH POTNIŠKIH PARNIKOV

Radi možnosti, da bi zamogli biti napadeni na morju, prihaja le malo parnikov, posebno onih, ki nosijo zastavo vojujočih se držav. Nemški pa sploh ne dospe nobeden.

V soboto je zapustil tukajšnje пристanišče in krenil proti Evropi, namenjen v London angleški motornik "Highland Princess". S seboj vozi samo 7 potnikov, pač pa mnogo ton mesa in pisem.

S samo 18 potniki pa je prispel ta dan francoski parnik "Lipari". Na tem parniku se je pripeljalo tudi 6 francoskih častnikov. S kakšnim namenom so prišli ti častniki v Argentino, pa do sedaj še ni znano.

V ponedeljek je dospel angleški motornik "Highland Brigade", o katerem se dolgo ni znalo, kje se nahaja. Motornik je pripeljal 90 potnikov in mnogo vreč korespondence. V torek pa je dospel še drugi angleški prevoznik "Almazora".

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za pomladanske in poletne obleke. **NE ODLAŠAJTE** V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga. Izdelujem ženske obleke po moškem kroju. Priporoča se

DANIEL KOSIČ
Ul. Calderón 3098
Villa Devoto

Prispel je v sredo tudi italijanski parnik "Noptunia". Pripeljal je 542 potnikov in kar 2.622 vreč korespondence. Upanje imamo, da bo med to tudi kaj za nas.

Dne 12. t. m. je odplula iz Genova "Principessa Giovanna", ki ima dospeti v Buenos Aires 5. novembra. "Principessa Maria" bo dospela nekako v soboto. "Oceania" pa je odplula iz Trsta 16. t. m. in ima dospeti sem 6. novembra. "Conte Grande" je zapustil Genovo v torek, pa je namenjen v Valparaíso. Šele ko bo to vožnjo dovršil in se bo iz Valparaísa vrnil nazaj v Genovo, bo 29. decembra nastopil vožnjo proti Buenos Airesu.

Rojaki in rojakinje, ki nameravate pisati svojim domov, nikar ne odlašajte s pisanjem, kajti "Neptunia" odpluje že v soboto iz Buenos Airesa. "Principessa Maria" pa v ponedeljek 30. t. m.

JETNIK POBEGNIL

Silno slabo vreme, kakršno je bilo od ponedeljka na torek ponoči je imelo za Juana Codina tudi dobro stran. Vreme mu je omogočilo, da se je opustil jetniških zidov in odšel v zlato svobodo.

Bliskalo je in treskalo, dež je padal kakor bi se vse zatvornice odprle, pa si je mislil Codino, sedaj je ugoden trenutek, da ubežim. Že prejšnje močno deževje mu je dalo to misel in se je za beg tudi dobro pripravil. Vse plahte, rjuhe, kar jih je mogel dobiti, je skupaj zvezal in tako napravil kakih 15 metrov dolgo vrvo.

Bilo je nekako ob 4 uri in pol v torek zjutraj, ko so stanovalec v bližini jetnišnice v Villi Devoto zbudili iz spanja strelji. Streljal je stražnik Felix Soraires, ki je opazil ko se je zabliskalo, da se nek kaznjenee spušča s štetega nadstropja na tla. Soraires pa kaznjence ni zadel, ampak je tasrečno dosegel tla in zbežal po ulici Desaguadero. Policija, ki je takoj nato šla pregledovat ječe, je zaznala, da je pobegnil Juan Codino, ki je bil nedavno obsojen na 18 letno ječo. Sedaj ga seveda iščejo in ga bodo gotovo boljše zavarovali, če ga dobe.

ZOPET NEURJE

Se ni odtelka voda od velikega deževja zadnjih dni, ko je že zopet pričelo v nedeljo na ponedeljek med bliskom in treskom močno deževati. Z nekaterimi presledki je deževalo vse pye dni tega tedna, posebno močno je deževalo navadno ponoči. Voda je kakor v prvem deževju dosegla višino do 1 metra in pol. Tu di v tem deževju je najbolj prizadeta buenosaireska provinca. V Pili je voda poplavlila "estancijo" Pachinales ter je utonilo čez 1.200 glav živine. V Buenos Airesu, okraj Mataderos, je v deroči vodi izgubil življenje Evaristo Pereyra. Radi strele pa v ulici Centenera 3286, je izgubil življenje ko se je nahajal na vrtu, Arturo Serra. Najbrže pa bo še več žrtev.

DOMAČE VESTI

SLOVENSKI ORKESTER

Edini slovenski orkester, sestavljen iz dobro izvežbanih godcev je na razpolago vsem društvom. Na povabilo gre igrati tudi na svatbe in druge slavnosti.

Za slučaj potrebe obrniti se je na Slovenski dom, ulica Gral. Cesar Díaz 1657 (tel. 59-3667) Bs. Aires.

HIMEN

Preteklo soboto sta se poročila Valentin Pisk, doma iz Ravni nad Kanalom in Gizela Vodicar. Novoporočencema naše čestitke!

KDO VE ZANJ?

Kdor bi kaj vedel o Juriju Rajakoviću iz Podrebra šte. 5, je naprosen, da to sporoči na sledeči naslov: Poslaništvo Kraljevine Jugoslavije, Chareas 1705, Buenos Aires. Imenovani je baje živel na Doek Sudu ter je 12. junija 1937 baje umrl.

DELO DOBI

zakonski par brez otrok. Ona bi delala v hiši, on pa bi imel hrano in stanovanje.

Poizve se v našem uredništvu.

BOŽIČ IN NOVO LETO

Ne pozabite na vašo obitelj v starem kraju.

ZNANA BANKA, VAŠ STARI PRIJATELJ

Vam je na razpolago za dostavljenje Vašim hitro in točno denarno nakazilo brez kakih stroškov in s povratnim potrdilom prejemnika, s katerim se zamorete uveriti, da je bil Vaš nalog najhitreje in točno izvršen. Od tega je odvisno, da bo imela Vaša obitelj srečne praznike.

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala:
Bm. MITRE 234
vogal 25 de Mayo.

Podružnica za Bs. Aires:
CORRIENTES 1900
vogal Rio Bamba.

Za Vaše prihranke v naši HRANILNICI plačamo obresti 4 krat letno.

Vesti iz organizacij

Slovenskim staršem in prijateljem izseljenske šole!

Bliža se konec šolskega leta tako v državnih argentinskih šolah, kakor tudi v tečajih, ki jih vzdržuje in vodi Jugoslovansko centralno šolsko združenje. Čas je torej zelo primeren za to, da se starši otrok, ki obiskujejo naše tečaje, vodstvo naše paternalne šolske organizacije in vsi prijatelji naše izseljenske mladine sestanejo ter se porazgovore o dosedanjem delu, o počitniški akciji in o načrtih za prihodnje šolsko leto. Zato je vodstvo paternalne šole sklenilo povabiti starše in prijatelje šole na sestanek, ki se bo vršil na praznik Vseh svetih dne 1. nov. ob 6.30 pop. v šolskih prostorih v ul. Paz Soldán 4924. Odbor pričakuje, da se bodo vabilu odzvali ne samo vsi starši tečajev obiskujočih otrok — brez izjeme! — marveč tudi vsi oni rojaki in cenj. rojakinje, ki se zavajajo važnosti izseljenskega šolstva in ki so doslej ob vsaki priliki širokogrudno izkazovali svoje simpatije napram našim najmlajšim.

Šolsko vodstvo želi, da bi se tudi na Paternalu osnoval odbor staršev, ki bi si nadel nalogo, da podpira okcijo Centralnega šolskega združenja, kakor so tak odbor organizirali starši na Dock Sudu. Potrebno je, da vsi, ki so dobre volje, po svojih najboljših močeh podprejo šolsko akcijo, in naravno je, da morajo starši, kar se dobre volje tiče, dati dober zgled drugim, saj je šola njihova in njihovih otrok. Zato upamo, da na sestanku, ki es bo vršil dne 1. novembra, ne bo manjkal niti en sam oče in niti ena sama mati one pedesetorice otrok, ki obiskujejo paternalne tečaje. Njihova prisotnost je potrebna tudi zato, ker se moramo porazgovoriti o zelo zanimivem načrtu, ki se je obravnaval na zadnji seji Centralnega šolskega odbora: da bi, namreč, letos organizirali tudi počitnice našim najmlajšim; da bi ustanovili počitniško kolonijo, kjer bi gojenci paternalne šole, in seveda tudi oni z Dock Suda, preživeli v prosti naravi, v čistem zraku in pod zdravim solncem petnajst dni, ali morda tudi kaj več. Seve-

da je takšna akcija združena s stroški in se zato brez sodelovanja staršev ne bo dala izvesti. Vendar pa: katera mati, kateri oče ne bo rad nekaj žrtvoval, četudi bi si moral od ust odtrgati, za svojega otroka? Saj ni treba nikomur razlagati, kakšnega velikega pomena je za zdravje otroka, ki je primoran živeti v mestu, če dva ali tri tedne v letu, in vprav tedaj, ko je med mestnimi zidovi najhujša vročina, zamore preživeti na deželi. Za takšno socijalno akcijo bodo pa gotovo radi prispevali tudi drugi, ki nimajo otrok, saj bodo s tem samo izvršili svojo človekoljubno in rodoljubno dolžnost, tako da bi se počitnice zagotovile tudi otrokom onih družin, ki si zaradi bolezni ali brezposelnosti tudi pri najboljši volji ne morejo nič odtrgati od ust.

O vsem tem in še o raznih drugih zadevah, ki se tičejo paternalne šole, se bomo pomenili na sestanku 1. novembra. Starši! Nikar ne recite, kakor ste morda že včasih storili: "Eh, kaj, saj bodo tudi brez mene opravili!" Pričakujemo od Vas, da boste prišli na sestanek, in Vaša dolžnost je da pridete!! Vse ostale prijatelje naše mladeži pa prav vljudno vabimo, da na sestanku prinesejo svoje misli in svojo dobro voljo.

ODBOR.

Opozorilo in prošnja

Vodstvo paternalne šole opozarja vso našo izseljensko javnost na prireditve, ki jo za 5. novembra pripravljajo naši najmlajši izseljenčki in ki se bo vršila v Armenski dvorani. Obenem vljudno prosi druga izseljenska društva, naj bi to prireditve v korist slovenske šole podprla vsaj s tem, da dne 5. novembra ne prirejajo drugih zabav. Za blagohotno vpoštevanje te prošnje se vljudno priporoča in že v naprej zahvaljuje

ODBOR.

NELJUBA POMOTA

V zadnji številki našega lista nam je tiskar v tiskarni mesto klišeja mešanega zbora Slovenskega doma uložil pokvarjen kliše drugega društva. To res neljubo pomoto smo v današnji številki popravili.

PRIREDITEV SLOVENSKE SOLE NA PATERNALU

Velika in dobro organizirana prireditve Slovenske šole na Paternalu se bo vršila 5. novembra v znani armenski dvorani v ulici Acevedo 1353.

Opozorjamo pa vse na to prireditve, ki bo ena najlepših prireditev naših malih v Buenos Airesu.

SESTANEK MEDDRUŠTVENEGA ODBORA ZA PROSLAVO ZEDINJENJA

V petek 13. t. m. se je vršil v prostorih Jugoslovanskega kluba sestanek za proslavo praznika 1. decembra.

Sestanka so se udeležili delegati sledečih društev: Sokol Dock Sud-Boca, Slovenski dom, Jugoslovanski demokratiški klub, Kosovo iz Ensenade, Jugoslovansko pripomočno društvo iz Berissa, Jugoslovanski dom, Jugoslovanski klub, Slavjansko društvo vzajemne pomoči, Jugoslovansko šolsko združenje in Sokol Buenos Aires I.

Na sestanku, kateremu je predsedoval starosta Sokola Dock Sud-Boca Milosavljević, razpravljalo se je v glavnem o lanskem sklepu, po katerem naj bi šel letošnji čisti dobiček te uproslave v fond Slovenskega doma za gradnjo lastnega doma.

Vsi delegati so bili v tem edini da se drži sklep lanskega leta, le delegati Sokola Buenos Aires I. so predlagali, da bi šel čisti dobiček v fond "Zveze jugoslovanskih društev v Argentini". Ta zveza pa še ne obstoja. Delegati so dobili nalogo, da oba predloga predložijo svojim odborom ter na sestanku, ki bo 21. t. m. poročajo o odločitvi. Vsekakor pa je bilo delegatom Slovenskega doma poverjeno, da Slovenski dom najame primerno dvorano.

IZ ROSARIA

VESTI S. D. D. TRIGLAVA SLOVENSKEGA DOMA

Ker je že nekaj časa ko ničesar ne poročamo v Slovenskem listu glede društvenega delovanja, si morebiti kateri izmed čitateljev S. L. misli, da je društvo Triglav kje obtičalo in zaspalo. Temu seveda ni tako, marveč koraka društvo pogumno naprej po začetni poti.

Povedati moramo, da smo društveno zemljišče obzidali z dva in pol metra visokim zidom. Kroglišče je tudi že končano. Zato pa opozarjamo vse člane in prijatelje društva, če ima kdo veselja do te zabave, so vam vrata odprta; društvo razpolaga tudi s slovenskimi listi od tu in iz domovine ter tudi s kakimi štiri- sto knjigami.

Vsak Slovenec in Slovenka bo lahko našel česa v društvu za kar čuti največ veselja. Zato ponovno vabimo vse naše rojake in rojakinje, da postanete člani našega društva.

S.D.D. Triglav Slovenski dom priredi domačo zabavo v nedeljo, dne 29. oktobra v društvenih prostorih Mitre 3924.

Ob tej priliki bo tekma na kroglišču in druge igre, za kar so določene lepe nagrade.

Začetek tekme bo ob 9 uri zjutraj. Ob 12 uri bo pečenka (asado).

Vstopnina prostovoljni prispevki. Vljudno vabimo vse Slovence in Jugoslovane sploh.

V slučaju slabega vremena se bo tekma vršila eno nedeljo pozneje.

Za odbor: Tajnik Franc Mezgec

ŠOLSKO DRUŠTVO V ROSARIJU

Šolsko društvo v Rosariju organizira skupni izlet, otrok, staršev in sploh vseh izseljencev, v Juan Ortiz, na prvo nedeljo meseca novembra. Ob obali reke Paraná bodo igre, skupno kosilo. Vsi ki se nameravate vdeležiti tega skupnega izleta, zgl-

Mešan pevski zbor Slovenskega doma

site se pri predsedniku šolskega društva g. Toplikarju ali tajniku g. Smrdelu, Laprida 5758. Podrobneje bomo sporočili o tem v prih. štev. Slovenskega lista.

Odbor

Z mojega obiska v Rosariju

Pretekli petek sem se bil odpravil v Rosario na obisk naših rojakov. Vrnil sem se v sredo zvečer, ker čas ni dopuščal, da bi še dalje ostal, kar bi bil zelo rad, kajti obiskati sem mogel samo nekatere naše rojake, četudi bi bil vse rad.

Tem potom se vsem toplo zahvaljujem, kajti povsod kamor sem prišel, so me kar najlepše sprejeli ter mi nudili na razpolago vsega, kar so imeli. Posebno pa se zahvaljujem Čukovim iz Črnega vrha, ki so mi ves čas nudili na razpolago brezplačno stanovanje in drugo. Zahvaliti se moram tudi jugoslovanskemu konzulu g. Branku Rubeši, ki me je s svojim avtom potegnil v zadnjem hipu na postajo. Nekaj podrobnejših vtisov bom napisal za prihodnjo številko.

Ivan Kacin

RADIO ODDAJNA POSTAJA V BEOGRADU

Prenos radiopostaje, ki začne s prenosom ob 7.55 vsak dan na 19.69 metrov se sliši ponavadi prav dobro, nekatere dni pa sploh nič ali pa samo v začetku kakih 10 minut, narkar ga popolnoma prevladata nemška in angleška postaja. Ne vemo ali sta temu krivi omenjeni postaji ali mikrofon.

Prosimo tedaj tukajšnji jugoslovanski priseljenci, da bi vodstvo oddajne postaje v tem pogledu kaj ukrenilo. Istotako prosimo tudi tukajšnje jugoslovansko oblast, da bi blagovolila v tem slučaju intervenirati.

V ponedeljek je bil v glavnem zanimiv spored o vsesokolskem izletu, ki se ima vršiti za časa, ko nastopi vladarstvo naš mladi kralj Peter II. Izlet obeta biti nekaj posebnega ker se od vseh strani prijavljajo udeleženci.

V sredo 18. t. m. je bilo slišati celouro dobro. Na programu so bile domače in svetovne vesti. Predavanje o Dubrovniku, narodne pesmi, med njimi tudi nekaj slovenskih. Nato pa odgovori poslušalcem na pisma. S tem je bil program zaključen.

OB BIRMI

Kakor je že skoro vsem znano, nekaterim pa le morda še ne, se je 12. oktobra vršila v Rosariju birma, pri kateri je bilo nad osemdeset slovenskih in hrvatskih otrok.

Ker nimamo slovenskega duhovnika v Rosariju je moral priti iz Buenos Airesa g. Hladnik, ki mu je otroke s pomočjo odbora Jugoslovanske šole in konzula Rubeša, pripravila za birmo sestra Alfonza Tratnik.

Nikdo ni pričakoval, da se bo toliko slovenskih otrok zbralo ta dan. Otroci, starši in vsi smo bili veseli, da je ta redki praznik tako lepo potekel in izpadel, ki bo gotovo vsem ostal v najlepšem spominu.

Nad vse lepo je bilo petje in je pevski zbor mnogo pripomogel k tej slavnosti. Marsikdo je po dolgih letih izseljenstva prvič slišal slovensko petje v cerkvi. Zamislil se je na dom in na tihem si je otrl solzo.

Je pa še precej slovenskih in hrvatskih obrazov v Rosariju, ki jih ni bilo videti na tej slavnosti in katerih otroci ne pohajajo v Jugoslovansko šolo, dasi imajo šolo prav pred nosom in bi lahko pošiljali otroke v to šolo. Zato tem potom apeliramo na vse slovenske starše, da napravite svojo dolžnost ter začnete pošiljati svoje otroke v šolo, ki more vašim malim samo mnogo koristiti.

Slovinci v Rosariju se moramo združiti ter skupno napeti vse moči, da ne vtonemo v tujem morju. In kar je glavno, da izkoristimo vse možnosti za naš skupni napredek.

Ker je napredek šole odvisen tudi od gnotne podpore, je dolžnost nas vseh, da tudi v tem oziru napravimo svojo dolžnost. Menda so nekateri zaostali s članarino, ki jo je treba po možnosti čimpreje poravnati.

Vdeležene pri rosarijski birmanski slavnosti

VABILO

na VELIKO POMLADANSKO VESELICO Gospodarskega Podpornega Društva Slovencev v Villi Devoto, katera se bo vršila v NEDELJO 29. OKTOBRA ob 4.30 pop. v društvenih prostorih v ulici SIMBRON 5148, Villa Devoto.

S P O R E D :

1. Orkester "Triglav": POZDRAVNA KORAČNICA.
2. A. Nedved; mešan zbor: "NAZAJ V PLANINSKI RAJ".
3. J. Aljaž; mešan zbor: "SOČI".
4. V. Vodopivec; moški zbor: "RDEČE ROŽE".
5. N. N.: Deklamacija.
6. Dr. Fran Detela:

"BEGUNKA"

Drama iz življenja goriških beguncov v zadnji svetovni vojni.

O S E B E :

Dr. Doljak, posestnik: V. Batagelj
Albert, njegov nečak: A. Brišček
Mira, Albertova soproga: L. Vodopivec
Neža, posestnica na Dobravi: M. T. Trebšetova
Ivan, njen sin, jurist: A. Stokelj
Lucija, begunka: E. Madon
Lenka, narednica: E. Roje
Jereb, gostilničar: I. Bajt
Letoviščarji: A. Bembič, Podgornik.

PO KONČANEM SPOREDU BO PROSTA ZABAVA S PLESOM TER BOGAT SREČOLOV.

Na razpolago bo tudi dobro založen društveni bufet. Za številno vdeležbo se vljudno priporoča

ODBOR

JUGOSLOVANSKO CENTRALNO ŠOLSKO UDRUŽENJE

Slovenska šola La Paternal

vabi vse cenj. rojakinje in rojake na veliko

ŠOLSKO PRIREDITEV

ki se bo vršila v nedeljo dne 5. NOVEMBRA 1939 v znani ARMENSKI dvorani, ul. ACEVEDO šte. 1353

S P O R E D

1. Pozdrav.
2. "KMETJE", prizor.
3. "KAR SEM V ŠOLI", deklamacija.
4. Ples, Irena Vidmarjeva.
5. "DRAGO HOČE POSTATI DIMNIKAR", prizor.
6. "MOJI MAMICI NA DRUGI SVET", deklamacija.
7. Ples Japonk.
8. "LOJZEK IN ZORICA", igrokaz v enem dejanju.
9. Slavja palčkov in cvetlic v gozdu.
10. "NAŠE LJUBE MAME, KAKŠNE SO", deklamacija.
11. Ples deklic in starič.
12. Otroška igra v treh dejanjih:

"Trnjulčica"

Prekrasna pravljica o prelepi kraljici iz Devete dežele, ki jo je hudobna vila začarala v stoletno spanje, in o pogumnem kraljeviču, ki je Trnjulčico rešil iz zakletega gradu.

IZVEN PROGRAMA NASTOPIJO GOJENCI DOCKSUDSKE SOLE.

Začetek ob 4.30 popoldne.

P o s p o r e d u :

PROSTA ZABAVA S PLESOM in SREČOLOV Z LEPIMI DOBITKI.

VSTOPNINA: Moški \$ 1.50; ženske \$ 1.—

Dragi rojaki!

Prihitite vsi na to lepo prireditve, s katero se bodo naši najmlajši s Paternala poslovili od Vas v tem šolskem letu! Pridite in pripeljite s seboj tudi svoje prijatelje!

ODBOR.

Slovenci doma in po svetu

ROPARSKI NAPAD PRI SAVINI

Postojna, avgusta 1939. — Na ponedeljek v tem mesecu je bila napadena Ivana Bizjakova, stanujoča v Grobiščah pri Savini. Ko je hotela leči, je nekdo potrkal na vrata in zaprosil malo kave. Med obema je nastal pogovor, ker se je Ivana bala odpreti, in ni vedela, kdo je in ker je bila sama v hiši. Končno pa se je odločila in odprla vrata. Neznane je pripovedoval, da je prehodil dolgo pot in spil ponujeno pižavo. Ko se je med tem časom Bizjakova obrnila, jo je neznanec udaril s pestjo, da je padla na tla, vsa oblitana s krvjo. Na obupne krike so prihiteli sosedje, in ko je ropar videl, da hmu preti opasnost, jo je odkuril, ne da bi kaj odnesel. Zadeva je bila javljena oblastem in karabinerji so čez nekaj dni že našli storilca v osebi 20-letnega Rudolfa iz Postojne, ki je dejanje priznal.

ROMARJI S POSTOJNSKINE NA SVETI GORI

Zadnje nedeljo, 20. avg., nekaj ur po odhodu 1600 jugoslovanskih romarjev, je dospelo na Sv. goro 940 vernikov iz postojnske, trnovske in jelšanske dekanije. Spremljali so jih številni domači duhovniki. Ostali so na gori vso noč. Po opravljenih pobožnostih so se v ponedeljek vrnili v Gorico, kjer so si ogledali razne zanimivosti. Popoldne ob 2 so se s svojim posebnim vlakom vrnili domov.

UČBENIK ITALIJANSKEGA JEZIKA

“Da li znate italijanski?” je naslov novemu praktičnemu učbeniku, ki ga je napisal naš mladi goriški rojak, delavni g. Dušan Vidmar po svojih lekejah italijanskega jezika v beograjski “Politiki”. Knjiga je pravkar izšla in nima nobenih posebnih velikih zahtev, temveč le namen, da bo na kolikor mogoče lahek, jasn in tudi zabaven način pomagala pri učenju zlasti samoukom. Založba Jugo-Istok v Beogradu, cena 50 din.

VELIKA SUŠA

V goriški okolici, še bolj pa na Krasu južno od Komna že dolge tedne ni bilo dežja. Suša je močno prizadela vse poljske pridelke, zlasti koruzo in krompir. Tudi otave ne bo. Celotna trta je začela ponekod močno trpeti; grozdje je ovenelo in drobno. Zlasti Kraševci se boje za svoj dobri teran. Zadnje dni smo imeli sicer nekoliko dežja, pa ga je bilo premalo.

POD OROŽJE

V petek 25. avg. so bili iz previdnostnih razlogov poklicani pod orožje letniki 1903 in 1913. Vpoklicani so se morali zglasiti pri svojih vojaških poveljstvih do 3. septembra. S temi vpoklici ima sedaj italijanska armada pod orožjem šest letnikov in še nekaj odstotkov specialistov, ki pripadajo raznim letnikom. Mornarica in letalstvo sta od 21. avgusta sem skoraj polnoštevilno v vojaški službi. Milica je vpoklicala 35 bataljonov. Za družine vpoklicanih so od 1. septembra naprej določene sledeče povišane podpore: za ženo dnevno 6 lir, za vsakega otroka dnevno 2 liri.

STRAHOVIT ZLOČIN NEZVE- STEGA MOŽA

V vasi Krupaja pri Žagubici se je pripetila zločina, ki po svoji bestialnosti presega vse meje. Posesnik Svetolik Stankovič se je pred kratkim zagledal v lepo mlado vdovo. Ker mu je bila na poti njegova žena, se je odločil, da se je reši. Svoj naklep je izvršil na strašen način. Prisilil je nič hudega slutečo ženo, da je vlegla na debelo desko, nato na bliskovito pograbil sekuro in ji z enim samim zamahom odsekal glavo. Z nožem in sekuro je nato njegovo truplo strahovito razmesaril. Truplo je odvrlel v sobo in nato hišo zažgal. Hiša je pogorela do tal. Stankovič je mislil, da bo s hišo vred zgorelo tudi truplo njegove žrtve. Toda to se ni zgodilo. Nad truplo je namreč padlo več tramov, ki so preprečili, da bi do njega prišli plameni. Tako so pri razmetavanju pogorišča našli na povsem ohranjenem žensko truplo, strašno zmrevarjeno od sekire in noža. Sum, je takoj padel na Stankoviča. Ta je spočetka odločno tajil, naposled pa pod težo sumljivih okolnosti klonil ter v celoti priznal svoj strahotni zločin.

VAŽEN IZUM ROJAKA

Hrvatski listi poročajo o izumu dalmatinskega Hrvata Davora Štambuka iz Sele na otoku Braču. Štambuk živi že nekaj časa v Franciji in je tam prijavil patent za svoj izum, ki bi ga mogli označiti za “perpetuum mobile” na morju. Francosko ministrstvo za trgovino in industrijo je dalo Štambuku na njegov izum patent za dobo 15 let. Izumitelj si je zamislil svoj “perpetuum mobile” na izkoriščanju morske plime in oseke ter je na tem principu zgradil turbino. Ta turbina obsega dva drug nad drugim ležeča bazena, ki sta med seboj spojena s kanalom. Za časa plime se gornji bazen polni, za časa oseke pa se izpraznjuje, tako da na ta način pridemo do stalnega vodnega gibanja, ki žene turbino. Bazena se moreta umetno zgraditi, ali pa jih utegnemo najti v naravi, na pr. pregrajeni zalivi, fjordi itd. V francoskih denarnih krogih je ta izum zbudil veliko pozornost. Kakor znano, so se številni izumitelji že desetletja bavili s podobno mislijo, znano pa je tudi, da so že stari narodi poskušali na ta način ustvariti “perpetuum mobile”, ki bi jim nudil stalno in brezhibno pogonsko silo.

NAVODILA ZA PRESELITEV TIROLSKIH NEMCEV

Milan, septembra. — V zadevi preselitve tirolskih Nemcev je narodno-socialistična stranka izdala poseben proglas za svoje zaupnike. Ti naj povsod ljudstvo zberejo in mu slovesno prečitajo proglas, ki je bil sestavljen na visokem mestu v Nemčiji. Proglas pravi, da je Italija odločena uničiti nemški živelj, da pa Hitler zaradi splošnega položaja ne more tega preprečiti. Ostane samo izbira: ali ohraniti svoj narodni značaj, to se pravi izseliti se iz Italije, ali pa ostati v Italiji in biti brez brambe izročen razpršenju in potujčenju. Stranka se je odločila za izselitev. Ta izselitev pa ne sme biti prepuščena odločitvi posameznikov,

ampak mora biti kompaktna. Izselijo naj se po cel evasi skupno, da bodo kolikor mogoče skupno naseljeni tudi v Rajhu. Noben Nemec torej ne sme glede izselitve postopati samovoljno. Kdor bi hotel stopiti do izselitvene komisije, mora imeti poprej dovoljenje od NS stranke. Proglas tudi nujno svari Nemce, naj ničesar ne podpisujejo na hitro, ampak naj si izgovore čas za premislek. Tiste, ki so zaradi novih razmer gospodarsko propadli, mora vsa skupnost podpirati, dokler ne pride čas izselitve. V vsakem kraju naj se imenujeta po dva zaupnika za te stvari. Na te se je obračati. — Proglas očita Italijanom (Welschen), da bi hoteli kompaktno izselitev preprečiti in svetu prikazati, kot da se Nemci po svobodnem preudarku posamezno izseljujejo. Pri ocenitvi vrednosti bi hoteli ljudstvo očiginiti, tako da bi bilo z eno milijardo vse opravljeno. Nemška organiziranost in skupen nastop naj te manevre prepreči. — Uvod proglasa morajo vsi navzoči poslušati stoje, ko se berejo navodila, pa se vsedejo. — Proglas je mnenja, da bo metoda skupnega izseljevanja odhod Nemcev celo bolj zavlekla kakor pa individualno postopanje. Proglas tudi pravi, naj se ljudstvo pripravi in obdeluje v smislu te kompaktne izselitve ter naj čaka drugega, še važnejšega proglasa.

Kakšen naj bi bil neki ta novi proglas?

DVA POŽARA

Zaradi neznanega vzroka je pričelo goret v seniku 63-letnega Matije Hobana v Standrežu. Ogenj je kmalu objel vso streho in še bližnje poslopje, kjer je bilo shranjeno gospodarsko orodje. Ker ni kazalo drugega in je bila velika nevarnost tudi za ostala poslopja, ki so v bližnjem letališču. Med tem časom žni, so poklicali gasilce z bližnjega je požar že vničil nekaj sena in koruze ter gospodarsko orodje, ki ni bilo njegova last. Ogenj je bil po težkem delu pogašen. Zdi se, da se je seno samo vnelo. Škode je preko 13.000 lir, ki pa je pokrita z zavarovalnino.

Drugi požar bi kmalu upepelil senik kmetovalcu Alojzu Besednjaku iz Cvetreža pri Rihemberku. Goreti je pričelo na vozu polnega sena, ni je bil spravljen v lopi. Ko je gospodar opazil da se kadi, je izvrlel voz sena seveda z največjimi napori iz lope na prosto, kjer je požar popolnoma uničil voz in 15 stotov sena, ki je bilo na njem. Škode je okoli 1000 lir. Zdi se, da se je tudi pri tem požaru seno vnelo samo od sebe.

Veliki zavod “RAMOS MEJIA” Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadna, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. OREVA: oollitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN Naš zavod s svojimi modernimi napravami in s izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

ZELO SLABA LETINA NA GORISKEM

Kot je naš list že poročal, bo letos zlasti vsa Goriška prizadeta z izredno slabo letino. Koj v sponladi, ko je polje potrebovalo sonca, je neprestano lil dež, da se posevki niso mogli normalno razviti, nato pa je nastopila suša, ki je trajala z malimi izjemami par mesecev. Prekinjena je bila ta suša od časa do časa z tako močnimi viharji, da so zgledale ponekod s krompirjem posejane njive kot počete. Ta prava neurja so ponekod uničila tudi skoro vse žito, ki je sicer obetalo precej dobro letino. Še posebno hudo pa je suša pritisnila zadnje mesece. Silna vročina je vladala in vsak dan se je nebo pooblaševalo ter so ljudje že upali, da bo vendar zopet nekaj moče, pa vedno spet je zapihal močan veter, ki je razgnal oblake tako, da ni padla niti kapljica dežja. Veter je povzročal dvakratno škodo, ker poleg tega, da je odganjal dež, je sušil že itak vso od suše razpokano zemljo. Po njivah ni več nobene zelenjave. Kmetje nabirajo napol uvelo listje češnjevih dreves, da z njim krmijo prašiče. Eдини pridelek, ki je kmetom nekaj prinesel, so bile češnje, poletne zelenjave, s katero so vedno dosti zaslužili, pa letos ni bilo nič. Tako je znani in cenjeni goriški radič tako zelo prizadet po suši, da ga skoro ne bo kaj za prodajo. Radi tega so tudi cene pridelkom zelo poskočile. Najboljši dokaz o i. pako meljmejPa-ncfá etaoino ot skoro katastrofalno slabi letini je izredna draginja vsem poljskim pridelkom na goriškem trgu, ki raste iz dneva v dan. V Gorici so n. pr. prodajali kg. stročjega fižola že po 2 liri, kg zeljnate glave po 1 liro itd. Zdi se da je suša tako veliko škodo napravila, da ne bodo imeli kmetje skoraj kaj pospraviti v jeseni z njiv ter bodo občutno oškodovani tudi pri svojem najvažnejšem pridelku — vinu. Zato ni čudno, če ljudje obupujejo in se prestrašeni ter polni skrbi sprašujejo, kako bodo preživeli dolgo zimo in kako odplačevali visoke davke, ki so še ob dobrih letinah in zaslužku komaj zmogljivi.

UMOR V KRNICI PRI LEDINAH

V Krnici pri Ledinah so našli mrtevga na svojem stanovanju kmetovalec Franca Dežela. Takoj so ugotovili, da je Dežela umrl nasilne smrti zaradi poškodb po telesu, ki so bile nekatere smrtno. Uvedena je bila takoj preiskava, ki ni dala v prvem času nobenih rezultatov. Kmalu pa je bil pojasnjen ta umor. Karabinerji so aretirali njegovo ženo Josipino Mlinar, staro 32 let, ki je zločin priznala in izpovedala, kako in zakaj je storila to dejanje. Po njenem izkazu je prišlo med obema zakoncema do ostrega prepira zaradi ljubosumnosti. V napadu jeze in besnosti je Mlinarjeva pograbila pilo in zadala nekaj udarcev svojemu možu, ki je takoj padel na tla. Kmalu za tem je umrl zaradi zadobljenih ran na glavi. Mlinarjeva bo predana sodišču zaradi umora.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

POJAVA ŽIVINSKE BOLEZNI

Črniče. — Poleg izredno slabe letine, ki jo je povzročila našim kmetovalcem huda suša, se je v naši vasi pojavila še živinska kužna bolezen na gobeih in parkljih, ki se kljub vsem preventivnim meram nevarno širi in se je bati, da bo zajela tudi sosednje kraje. Radi hude suše in vročine se ljudje boje najhujših posledic in škode, ki jih lahko povzroči med živino ta nevarna epidemija ter so vsi obupani, ker jih letos tepejo vse mogoče nesreče. Če bo šlo tako naprej, bo nujno potrebno, da nesrečnim kmetom priskoči na pomoč oblast, sicer se je bati najhujšega.

DROBIŽ IZ PRIMORJA

Črni vrh. — Do pretepa je prišlo med 18-letnim Francem Rupnikom in dijakom Dominikom Sangalom zaradi dekleta. Ko se je Sangal vračal domov, ga je Rupnik počakal, Sangali pa je še pravočasno odnesel pete, toda njegovo kolo je Rupnik popolnoma razbil.

Dobrovo. — Družina Alojzija Mariniča je dobila nagrado 700 lir za rojstvo dvojčkov.

Gorica. — Na 3 leta in 2000 lir denarne kazni ter plačo vseh stroškov je bil kaznovan Anton Catič, star 38 let, zaradi poskusa tatvine. — Poštini uradnik iz Tribuše Peter Piemonti je bil kaznovan na eno leto in dva meseca zapora in 355 lir denarne kazni ter na prepoved javne službe za pet let, ker je izvršil vrsto prevar na račun dveh domačinov.

Gorica. — Umrli so: Bregant por. Colja Terezija 71, Kos Marija por. Vernika 25, Germec por. Colic Marija 69, Fon Josip 60.

Gorica. — Mestna občina je znižala davek na gradbeni material, vsem tistim, ki bodo zidali v teku l. 1939 in ki bodo zgradili poslopja do 31. dec. 1949 od 8 odstotkov na 6 odstotkov.

Gorica. — Motociklist Josip Nicoletti, ki je peljal 19-letnega Zorka Črničca iz St. Petra, se je zaletel z motorjem v avto. Nicoletti je bil pri priči mrtev, a Črnič težko ranjen in so ga s pretresenimi možgani prepeljali v bolnišnico.

Kanal. — V predoru pri Lovišču je padel na glavo delavcu Antonu Berdonu, staremu 46 let, velik kamen. S težkimi poškodbami so ga prepeljali v goriško bolnišnico.

Miren. — Ker je zaklal tele brez dovoljenja oblasti je bil postavljen pred sodišče 36-letni Stanislav Lutman iz Mirna. Sodišče ga je oprostilo.

Tovarna pohištva “Los Andes”

Ima na izbero vsakovrstno moderno pohištvo, za spalnice, jedilnice, pisarne itd. po zelo ugodnih cenah.

Prepričajte se sami!

VINKO ROGELJ

Los Andes 249,
Villa Scasso — U. T. 652-133
Buenos Aires

MODERNA KROJAČNICA Peter Capuder

izdeluje moderne obleke po zmernih cenah.

AYACUCHO 975 — BS. AIRES

U. T. 41 - 9718

IZDELUJEM TUDI ŽENSKO OBLEKE PO MOSKEM KROJU

Najnovejše blago za leto 1939-1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici

“PRI ZVEZDI”

Ugodno priliko nudim svojim klijentom s plačevanjem na mesečne obroke. — Obiščite me in se bodele sami prepričali

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ

TRELLES 2642

U. T. 59 - 1232

Šmartno pri Kojškem. — Kolonu Antonu Srebrniku so neznanci zažgali nekaj sena in porezali nekaj trt. Zadeva je javljena karabinerjem.

Torino. — Kvestura je aretirala 26-letno Doro Pare por. Pangoli, stanujočo v Torinu, ker je zaradi družinskih razmer zbežala z doma in pustila na cesti svoje otroke.

Trst. — Aretirana je bila zaradi tihotajstva Avrelija Lovrečič, stara 34 let.

Vipava. — Edvard Mohorčič je z avtomobilom težko povozil nekega vojaka, ki se bo moral 40 dni zdraviti v bolnišnici.

Volčje pri Tolminu. — Karabinerji so aretirali 24-letno Josipino Čenčičevo, ker je osumljena, da je izvršila splav.

Trst. — Trst porabi dnevno 55 milijonov litrov vode. Vodo dobavlja Trstu nabrežinski vodovod, ki ima kapacitete 100 litrov vode dnevno na prebivalca (za 250,000 prebivalcev).

Zgonik. — V mlekarico Marijo Rudelevo iz Samotorče se je zaletel na Kontovelu neznan kolesar in jo podrl na tla. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je dobila težke rane na glavi, da se bo morala zdraviti 5 tednov.

Trst. — Z zida je padel 42-letni Alfred Smerdelj. Zlomil si je hrbtenico in je bil prepeljan v bolnišnico v težkem stanju.

Gorenje pri Saloni. — Ogenj je uničil senik posestniku Ivanu Gabrijelčiču. V seniku je bilo 20 stotov sena in gospodarsko orodje. Škoda znaša okoli 2500 lir in je pokrita z zavarovalnino.

Gorica. — Z drevesa je padel 8-letni Pepček Kumar in se nevarno ranil na nogi.

Gorica. — Zelo težko se je ponešarečil na cesti z Gorice proti Furlaniji Stanislav Klančič, star 27 let, ki se je zaletel v neko motorno vozilo, ki je stalo sredi ceste. Ponesrečeneč je bil pridržan v bolnišnici.

Gorica. — Neurje je prizadejalo precej škode in povzročilo več požarov. Tako je treščilo v hlev Matije Bernika in Mihe Pirca iz bližine Cerknega. Škoda znaša nad 40.000 lir. Treščilo je tudi v hišo Mihe Polir. Treščilo je iz Ločnika, kjer pa je bilo le 1000 lir škode.

Gorica. — S Korzike je prišel Bogomil Hvala, star 33 let, rojen v Trnovem na Trnovski planoti. Na Korziko je odšel leta 1931. S seboj je pripeljal vso družino.

Prosek. — Karabinerji so našli v jarku kraj ceste 28-letnega Puntarja Franca zelo pijanega in težko ranjenega na roki. Ugotovili so, da je v pijanosti udaril po šipi.

Trst. — Umrli so: Bikič por. Boban Ivana 70 let, Medved Anton 74, Sulič Emilija 26, Škilan Matija 92, Nešič Katarina 49, Vidal por. Vre Ada 31, Malalan Marija 3, Sanein vd. Ivančič Marija 82, Leban Pustina 55.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"
VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite FOTO "LA MODERNA" S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

KADAR IŠČETE SLUŽBE obrnite se na rojakinjo **Berto Cernič**
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Nova ilirska grobišča v Kranju

Kranj, setpembra. — "Jutro" je aprila poročalo o zanimivih odkritjih ilirskih grobišč v severozapadnem delu kokriškega predmestja. Takrat so na Prahovem zemljišču izkopali več izredno ohranjenih žar in vrsto bronastih okraskov. Ugotovili so, da je to bilo rodbinsko grobišče iz 7. stoletja pred Kristom. To odkritje je spremenilo dotedanje naziranje o obsegu ilirske naselbine v Kranju. V letih od 1893 do 1913 so namreč odkrili ilirske grobove na starem kranjskem pokopališču, na Mayerjevi pristavi in v Marjanšču. Ta odkritja so vodila do zaključka, da je bila nekoč v Kranju manjša ilirska naselbina in sicer v severozahodnem delu današnjega kokriškega predmestja, v bližini današnjega mostu. Ko pa so letos odkrili na Prahovem zemljišču rodbinsko grobišče iz iste dobe, so pričeli domnevati, da se je stara ilirska naselbina raztezala v mnogo večjem obsegu po vsej gornji kokriški terasi. Novo grobišče je namreč bilo odkrito v severozahodnem delu kokriškega predmestja, to se pravi: na isti terasi, toda na njenem popolnoma drugem koncu. O tem odkritju se je domnevalo, da morajo v tem delu biti še ostala grobišča, saj so Iliri imeli običajno strnjena pokopališča. Zgodovinarji so sodili, da morajo ležati grobovi ravno v istem pasu, kjer bodo izkopavali temelje za novo cesto iz Kranja v Naklo.

Ta domneva se je zdaj potrdila. Te dni so namreč pričeli z izkopavanjem novega cestišča pod Prešernovo kavarno. In sicer so našli na novo grobišče, katerega pa bi bili delavci uničili, če jih ne bi bil nanj opozoril Rudolf Jeglič, ki je že pomladni pomagal pri izkopavanju prvega grobišča in je sedaj budno pazil, kje se bodo pokazali novi sledovi. G. Jeglič stanuje poleg ceste, pa je videl, kako se je vsul izpod kamernja, ki so ga delavci odkopavali, črn pepel. Ko je natančneje pogledal, je ugotovil, da gre za enako grobišče, kakršno je bilo odkrito pri Prahov. O odkritju je takoj obvestil dr. Zontarja, ta pa muzejsko društvo v Ljubljani. Muzejsko društvo je poslalo v Kranj g. Herforta. Medtem je vodil izkopavanje prof. dr. Zontar, ki je odkril veliko kamenito grobišče s tremi žarami.

Novo odkrito grobišče leži točno v isti črti kakor Prahovo in je od tega oddaljeno 50 metrov. Okraski, ki so jih našli v teh žarah, so enako izdelani kakor oni iz Prahovega grobišča. Tudi grobišče samo je enako zgrajeno iz kamnja v obliki gomile. Posebnost novo odkritega grobišča pa je izredno velika žara, kakršne so zelo redke in jih najbrž tudi v muzeju še nimajo. Da bodo tu našli še na več grobov, sklepajo iz tega, da so 5 metrov stran od grobišča našli že dve žari, ki pa sta bili osamljeni.

Nova domneva, da je bila v 7. stoletju pred Kristusom v Kranju mnogo večja naselbina Ilirov kakor so prvotno sodili zgodovinarji, je zdaj docela potrjena. Ilirska naselbina se je razprostirala po vsej gornji kokriški terasi od današnjega mostu do kranjske ravani, do Krone.

Kostanjeviške zanimivosti

Preteklo je sto let, odkar je umrl zadnji francoski kralj iz rodbine Bourbonov in ta dogodek je obrnil pozornost sveta na usodo kostanjeviškega samostana pri Gorici, v katerem so pokopali Karla X., vojvodo Angoulemeškega in njegovo ženo, hčer Ludovika XVI., grofa Chamborda, njegovo ženo in vojvodinjo Parmsko. Samostan je med svetovno vojno bil tarča topniškega ognja in je bil samo še razvalina. Še med vojno so krste z Borbonei prepeljali na Dunaj, kjer so jih položili h karmelitom v Doblincu. Pred štiri leti sta se začela vojvoda Franc Bourbon-Parmski in italijanska vlada pogajati za prenos teh krst v Kostanjevico, kjer so samostan med tem na novo pozidali. V septembru istega leta so prepeljali petorico težkih mramornih sarkofagov in parmski sarkofag iz bakra v Gorico.

Kostanjeviški samostan se dviga, kakor znano, na pomolu krasnega gričevja za goriškim gradom in ga je grof Matija Turnski l. 1630 prepuštil karmelitskemu redu. Med

francosko revolucijo je bila Gorica pribežališče številnih francoskih emigrantov. Mnogo duhovnikov, ki je republiki odreklo prisego, se je zateklo tja. L. 1811 so samostan prevzeli frančiškani. Samostanska kriptata je bila že tedaj namenjena za poslednje počivališče goriškega plemstva. Ko je kralj Karel X. pri Gorici umrl, so ga na njegovo lastno željo pokopali v Kostanjevici in s tem je postala ta grobnica počivališče Bourboncev.

Karlu X. je sledil Ludovik, njegov sin, vojvoda Angoulemeški, ki je umrl 1844 v Gorici. Sedem let pozneje pa je umrla njegova žena, Marija Terezija, hči Marije Antoinette. Kot otrok je delila Marija Terezija usodo svojih staršev v ujetništvu v Templu. Umrla je v Frohsdorfu pri Dunajskem Novem mestu. Po njej so položili v kostanjeviško grobnico večnemu počitku l. 1864. vojvodinjo Parmsko, sestro grofa Chambordskega. Končno je umrl l. 1883 v Frohsdorfu še grof Chambordski, ki se je imenoval za eHenrika V., in so ga isto tako prenesli v Kostanjevico. Njegova vdova je prebila svoja zadnja leta v Gorici, kjer je umrla tri leta pozneje. Ko so pretendent prepeljali v Gorico, so njegovi pristaši prinesli s Francoskega domače zemlje, da bi v njej počival. Poleg njegovega sarkofaga je stala zgodovinska zastava, ki so jo izdelali po njegovem naročilu po njegovem manifestu 5. julija 1871, zasta-

va, ki je njegove, drugače ugodne šanse pokopala, ker se mož ni mogel sprijazniti s francosko trikoloro. Bourbonška grobnica leži pod presbiterjem samostanske cerkve in vanjo dospeš po podzemeljskem hodniku, ki je zavarovan z dvema železnimi vrati. Kot kuriozum je še pripomniti, da je Karel X. brokat, rese in zlate čope bourbonskega prestola daroval goriškemu knezoškofu, da bi s temi ostanki pretekle slave okrasil baldahin za procesijo na Te-lovo.

ANEKDOTA

Leta 1848 je bil v bojih proti Danski stari general Wrangel nekaj časa vrhovni poveljnik zveznih čet v Schleswig-Holsteinu. Nato je bil imenovan az vrhovnega poveljnika na vzhodni meji s sedežem v Berlinu. Ko se je v kraljevem gradu javil, kakor je predpisano, sta ga kralj in kraljica zelo ljubeznivo sprejela. Kraljica ga je spraševala, če je na bojišču moral prestatati dosti neprijetnosti in neprilik.

"Že", je odgovoril stari general, "nekoč smo bili tako slabo nastanjeni, da nisem imel niti odeje. Pa tudi ničesar, na kar bi sevelel. Čisto nič."

"Kaj ste pa potem naredili," ga je vprašala kraljica.

"Vlegel sem se na hrbet in se pokrtil s trebuhom", je suho odvrnil general.

ŽGANJE

IZBORNA KAKOVOST II. IN III. VRSTE

MOČNOSTI 39° IN 48°

VERMUT

OKUSEN, PRVOVRSTNE KAKOVOSTI

PRIPRAVLJEN

IZ NAJBOLJŠEGA SANJUANSKEGA VINA

SLIVOVICA

UVOŽENA IZ JUGOSLAVIJE

PELINKOVEC

PRIPRAVLJEN V BUENOS AIRESU IZ PRVOVRSTNEGA MATERJALA

TOVARNA LIKERJEV IN ALKOHOLNIH PIJAČ

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Kavarna in pizerija
Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo
Rojakom se priporočata
PETER FILIPČIČ
in **JUSTO KRALJ**
WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

Bolgarsko javno mnenje o sedanjem položaju

Bolgarska javnost se je postavila nekako na stran nemško-ruske zveze, od katere si obeta utrditve položaja Bolgarije na Balkanskem polotoku. Predvsem pa se zanimajo odločujoči politični krogi, kakšno stališče bo nasproti novemu položaju v Evropi zavzela Turčija in zato je glavna pozornost Bolgarije obrnjena na razgovore, ki jih je začel v Ankari nemški poslanik von Papan. V Sofiji poudarjajo, da je Turčija bila tista, ki je najbolj pritiskala na Anglijo, da pritegne k sebi Sovjetsko Rusijo in je zato pakt med Nemčijo in Rusijo najbolj zadel turške državniške, ki imajo danes samo dve poti: ali da ostanejo na strani Anglije in tako žrtvujejo svoje dolgoletno tesno prijateljstvo z Rusijo, ali pa, da se pridružijo rusko-nemškemu bloku. Pri tem vprašanju bo igralo največje vlogo vprašanje Dardanel, ki je danes postalo tako za Anglijo, kakor za Rusijo naravnost prvenstvenega pomena. "Mir" pravi, da so se v Parizu in Londonu hudo motili, ko so menili, da se bo Rusija odločila za vojno proti Nemčiji, katera bi prinesla dobiček samo drugim, dočim je težnja Rusije ta, da se izpremeni stanje po brestlitovskem in versajskem miru, ki sta Rusijo globoko ponižala. Po svojem paktu z Nemčijo Rusija ne bo mogla trpeti današnje z Anglijo zvezane politike Turčije, ker bi to pomenilo naravnost sovražno stališče nasproti državi, ki ne bi mogla trpeti, da bi Anglija dobila prost vhod v Črno morje. Enako piše "Slovo", ki pravi: "Ni bil samo Gdansk, ampak niso nič manj važna vprašanja: Dobrudža, Trakije in Besarabije ter Sedmograške.

V interesu Turčije bi bilo če bi v tem oziru izpremenila politiko, ki jo je začela po smrti Kemal paše. Tudi oficijozni "Dnes" se istotako popolnoma pridružuje politiki osi Berlin-Moskva ter pravi, da danes nihče več ne bo mogel delati svojih računov brez Rusije, ki je iz svoje ideološke revolucionarne dobe stopila v dobo, ko so stopili zopet na pozornico njene nacionalne koristi, pred katerimi so se morala vprašanja prvih dni revolucije popolnoma umakniti v ozadje.

Drug bolgarski list prinaša zelo zanimiva razmotrivanja o preobratu, ki ga je storila Rusija te dni. Stalin je ta preobrat že dolgo pripravljel in krvava odstranitev vseh njegovih nasprotnikov ni pomenila ničesar drugega, kakor to, da je očistil Rusijo breznarodnega židovskega marksističnega vpliva, čigar nositelj je bil Trocki. Židi so danes skoro popolnoma izginili tako iz armade, kakor iz politične uprave. V armadi se goji narodni duh in Stalin je zapovedal tudi v šoli patriotično vzgojo, ki navezuje na tradicijo prvih ruskih carjev. Bolgarski listi sploh napovedujejo, da bo vrhovni svet ruske sovjetske države popolnoma potrdil politične smernice Stalina, ki grede za tem, da Rusiji pribori zopet tisto mesto v Evropi, ki ga je imela ta za časa carjev. Bolgarski listi vidijo potrditev svojega naziranja v tem, ker je Stalin popolnoma prelomil s zapadnimi demokracijama in se odločil za politiko izključno ruskih narodnih interesov tudi v tem, da je tudi vsa ruska javnost zavzela sovražno sta-

lišče zoper Anglijo kot vekovno sovražnico Rusije tako v Evropi kakor v Aziji.

Razpoloženje bolgarske politične javnosti pa je ustvarilo naravno največje vznemirjenje v Romuniji, kjer se more zaznamovati nov preobrat, ki pa ni nikogar presenetil. Romunska vlada je namreč poudarila svojo apsolutno nevtiralnost, kar se je seveda zgodilo pod pritiskom novih razmer, ki so spravile Romunijo zaradi nemško-ruske zveze v skrajno nevaren položaj.

Predhodna določitev otroka

Otroci po naročilu?

Američani trde, da bo v kratkem mogoče že vnaprej določiti otrokov spol. Prvi, ki bo določil spol svojega otroka, bo gospod Iekson iz New Yorka. Prav za prav ni to gospod Iekson, ki hoče do tistega dne, ko son, a za nas naj ostane, saj je rabo izdal svoj "patent", ostati anonimni.

Ko bo stopila zdravnikova asistentka iz sobe, kjer bo Ieksonova žena v kratkem rodila čete in mu hotela povedati, kakšnega spola je njegov otrok, jo bo prehitel z besedami:

"Vem, da je deček".

Vendar je treba tako prepričevalen odgovor natančneje pojasniti. Saj menimo, da si doslej še nihče ni upal tako kategorično kakor gospod Iekson trditi, kakšnega spola bo potomec njegove rodbine.

Čudno se vam bo zdelo, kako je mogel priti gospod Iekson do takšne trditve. Prav preprosto. Neki ameriški časopis iz Daytona je razpisal anketo o določanju spola. Ieksonovi so se takoj odločili, da bodo na lastni koži preizkusili teorijo, ki so jo znanstveniki postavili na osnovi preiskovanja pri živalih.

Nekatera teh preiskovanj so popolnoma verjetna. Priznati pa moramo, da je do danes le malo ali pa nobenega znanstvenika, ki bi se lahko pohvalil, da so njegovi rezultati uspeli tudi pri ljudeh.

Ali bo v bodoče znanost res že toliko napredovala, da bo mogoče izbirati spol otroka? To hočejo zdaj znanstveniki dokazati pri Ieksonovih. Gospod Iekson je namreč očel ljubkega dekletca in zdaj ji hoče po vsaki ceni priskrbeti brata; brata in ne sestrico!

Znanstvena teorija trdi, da pretežno tretiranje z alkalijami povzroči rojstvo moškega deteta, dočim ima tretiranje s kislinami za posledico rojstva ženskega deteta. To vsaj velja za živali, kajti doslej se ta teorija še ni uresničila pri ljudeh.

Poskuse so delali z zajci in racami. Od 94 primerov se je v 93 posrečilo točno ugotoviti rezultat. Baje pa niti ta primer ne pomeni neuspeha, kajti samica je povrgla 4 samec in 4 samice.

Posledica tega uspeha je bila, ker so samci vbrizgavali ali alkalne ali

kislinske raztopine, kar se pač želi imeti.

Alkalna raztopina je na primer lahko raztopina sode bikarbone v razmerju 1:3 odstotki, za kislinsko raztopino je treba vzeti pa na primer mlečno kislino v istem razmerju, kajti raztopina več ko 5 odstotkov ne pokaže nobenega učinka.

Znanstveniki ne zanikajo, da v začetku hromosomi odločajo o spolu. Z ozirom na to načelo so znanstveniki v Daytonu ugotovili, da raztopine alkalija ali pa kislinske povzročijo moški ali ženski spol. Rezultati, ki so jih dosegli z živalmi, so dokaj prepričevalni, nihče pa še ne ve, ali bo tako tudi pri ljudeh.

Jasno je, da bo to senzacija v znanosti, če bo poskus uspel. Vprašanje je le, ali bo to za človeštvo dobro ali slabo.

Če bo na primer kakšna bojevit država potrebovala veliko armado bo kratko in malo izdala zakon in po njem se bodo morali ravnati njeni vdani državljani. V tem primeru bo imela pridobitev kaj žalostne posledice. Država, ki bi imela dosti moških, bi povečala svojo vojno moč, po drugi strani pa tega spet ne bi mogla storiti v nedogled, ne da bi se bavila še z drugo stranjo tega vprašanja.

Pomislite samo, kako bi bilo z ženskami. Dočim si danes marsikatera mati želi sina samo zato, da bi imel njen otrok lažje stališče na svetu, bi bilo v tem primeru toliko moških, da ne bi vedele kako izbirati. Ker bi bilo stališče ravno obratno kakor danes, bi se morali morebiti še sprijazniti s poliandrijo iz starih, dobrih časov, po kateri bi imele ženske več moč.

Povedati je pa treba, da ni gospod Iekson edini, ki se vanj v tem pogledu obrača zanimanje vsega sveta. Tudi prinas, na stari celini, nismo baje nič manj napredni. Tako trdi profesor Fritz Unterberger, da je v pogledu določanja spola napredal že v 70 odstotkih pravih rezultat. Dr. Harold Taylor je imel uspeh baje že v 84 odstotkih primerov. Razen tega se je s tem bavilo že tudi nekaj drugih znanstvenikov, ki so dosegli podobne rezultate.

Znanstveniki v Daytonu nestrpno pričakujejo dne, ko se bo pokazalo, kaj znaajo. Popolnoma miren je pa gospod Iekson, kajti trdno je uverjen, da bo rezultat ugoden.

DOBER ZGLED

Prvo jutro po poroki je mladi mož nenavadno zgodaj vstal, stopil v kuhinjo, zakuril in skuhal kavo. Nato jo je lepo nalil ter nesel ženi v posteljo. Mlada žena je bila vsa blažena, ko je videla, kako lepo skrbi mož zanjo. Mož pa ji je dejal: "Ali si si dobro zapomnila, kako sem vse to naredil?" Ona mu je presrečna odgovorila: "Vse, dragi moj!" — "Torej", je nadaljeval mož, "tako mi poslej vsako jutro postreži!"

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIC de Falicov in DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181 U. T. 59 - 1723

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja **FRANCA KLANJSEK**

Marcos Sastre 4363 Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Romantičen pogled na "Ljubljanski grad", katerega Ljubljancani radi posečajo in se sprehajajo po njegovih lepih drevoredih.

OBIŠČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

Sporočam Vam, da imam v zalogi najmodernejšo blago za **POMLAD in POLETJE**

Pridite k meni, kjer boste najboljše postreženi.

GARMENDIA 4947 Buenos Aires La Paternal

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Rojaki

Predno si naročite obleko **OBIŠČITE KROJAČNICO Cirila Podgornik**

ki Vam nudi najboljše postrežbo v vseh ozirih in ima v zalogi veliko izbero vzorcev za pomlad in poletje

CENE ZMERNE TINOGASTA 5231 Villa Devoto

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.— Ordinarimo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12. **GOVORI SE SLOVENSKI SUYPACHA 28**

KROJAČNICA "GORICA"

Ako hočete biti vedno dobro in elegantno oblečeni, pridite v krojačnico "GORICA", kjer boste vedno najboljše in po vašem okusu postreženi.

Imam na razpolago tudi prvomodne srajce in kravate ter druge moške potrebščine.

Prepričajte se sami o moji ponudbi in nizki ceni. Priporoča se:

Franc Leban

WARNES 2191 BUENOS AIRES Nasproti postaje La Paternal

OBVESTILO

Kakor je bilo že javljeno v tukajšnjih izseljenskih glasilih, je finančno ministrstvo v Beogradu prepovedalo od 23. junija t. l. dalje pošiljanje kakršnihkoli dinarskih bankovcev v pismih, ki grede v Jugoslavijo. Dinarji, ki prihajajo na ta način v državo, se zaplenijo in vlagajo na vinkulirane račune pri Narodni banki, s katerimi, za sedaj, ni mogoče razpolagati. Zato se izseljenci, ki imajo svoje v domovini, opozarjajo še enkrat na to prepoved. Naj ne pošiljajo dinarskih bankovcev v pismih — ne v priporočenih in ne v navadnih — ker ga prejemniki ne bodo dobili v roke.

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravljeni tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik **EMIL ŽIVEC Osorio 5085 — La Paternal**

Trgovina čevljev **BELTRAM**

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

Poslužujte se **PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"**

Franc Lojk

VILLARROEL 1476 U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Lepo, zelo lepo je bilo v Rosariu

Kaj takega v Rosariju Slovenci ne bodo kmalu doživeli, kot je bilo na dan 12. oktobra, ko so naši mali prejel zakrament svete birme.

Saj je pa tudi bilo zanimanja ne le pri rojakih, ki živijo v mestu, temveč tudi oni, ki so raztreseni tam po okolici, so se veselili teško pričakovanega dne.

Neusmiljeno je bilo, ko sem se ob 11 uri zvečer v nedeljo pripeljal v Rosario. Kakor tudi bi rad šel na prireditev Slovenskega lista v nedeljo 8. oktobra, sem vendar moral pomisliti na rosarijsko slovesnost in moral že v nedeljo odpotovati, da bom takoj v ponedeljek na mestu.

Malo kislo se je držalo vreme v ponedeljek dopoldne, tako da sem strašil okrog z dežnikom, kot se spodobi za pravega Kranjca; na noč krasne zvezde obetale vse najboljše, kakor se je tudi uresničilo, kljub temu, da je bilo v sredo spet vreme nekaj slabše volje.

V tork dopoldne so imeli otroci nekaj skrbi.

Gospod nunc pride, in bo hud, če ne bomo znali, tako so vedeli.

Sestra Alfonza je pa imela ne malo opravka, da je male učenjake podučila in na birmo prav pripravila.

Ob 10 uri sem bil že v Saladillu. Kar naravnost v šolo sem krenil. Boječe so uprli vame otroci svoje oči, pa že so pogumno vstali ko je stopila pred mene Kastelčeva hčerka in mi zrekla dobrodošlico.

Kako bi ne bil človek vesel tega ljubeznivega sprejema. In tudi število navzočih ni bilo majhno. 22 sem naštel obrazkov; toliko jih bo pa tudi popoldne, tako je poyedala sestra Alfonza, ki je vodila pripravo na sveto birmo.

Vsi pa ne morejo priti, ker je nekaterim jako daleč in tudi od teh so mnogi, ki so prišli z omnibusom.

Tudi za prvo sveto obhajilo je bilo nekaj pripravljenih.

Šedem jih bo, tako je povedala sestra. Za birmo jih imam zapisanih že nad sedemdeset.

Toliko? sem se začudil. Saj ni mogoče, da bi bilo toliko slovenskih otrok.

Prav vsi niso slovenski. Toda samo štirje so taki, ki niso naših ljudi. Nekaj je istrskih in dalmatinskih, kateri živijo po teh krajih.

Vsekako visoka številka, da sem

se po pravici čudil.

Lepo so si otroci odgovarjali in dokazali, da že razumejo kar treba, da zakrament prav prejmejo.

Tudi popoldne sem imel najlepši vtis, ko sem prišel v šolo. Polna je bila spet našega veselega drobiža, ki so ravno tedaj končali oddih na dvorišču in z vso modrostjo odgovarjali na stavljena vprašanja.

Jutri ob 2 uri popoldne pa naj pridej vsi, vsi! Najprej bomo imeli pripravo na spoved, potem bomo šli v cerkev, da se boste spovedali in tudi naučili pravega obnašanja, da vas ne bo treba biti sram pred škofom, tako smo zaključili pouk.

V času, ki sem ga imel na razpolago sem pa stopil na obisk k rojakom, ki živijo tam po Saladillu. Zelo mi je bilo žal, da nisem mogel stopiti tudi v "Selo Sladkosti". Čas mi je bil preveč na kratko izmerjen. Moral sem ga porabiti tudi v to, da obiščem družine, katerih še nisem mogel najti na prejšnjih obiskih. Stopil sem v Ludveño, kjer sem našel Toplikarjeve in Ušajve iz Črnič in nekaj družin iz Komenskega Kraja.

V sredo sem hotel pogledati tudi, kje se je naselil Triglav. Lep dom so si postavili, ki dela čast rojakom, ki so morali mnogo žrtvovati, da so prišli do tega. Žal sem prišel prav tako uro, ko ni bilo nikogar najti in sem si mogel dom le od zunaj ogledati.

Popoldne v sredo se je v najlepšem redu izvršila zadnja priprava otrok in smo se dogovorili z župnikom cerkve La Merced za slovesnost naslednjega dne 12. okt.

Zelo ljubezniv je bil gospod župnik in nam je dal na razpolago cerkev, zvonove in svojo lastno osebo za vse, karkoli bi bilo treba. Tudi svojo kuhinjo nam je dal na razpolago in tudi ljudi, ki naj bi nam bili v pomoč, da bomo mogli pripraviti otrokom zajtrk, da nam ne bi kateri omagal.

Med tem so se pa potice pekle po vseh domovih, da bo ta lepi birmanski praznik tudi v družini sami čim najbolj slovesno proslavljen.

V četrtek nas je zbudil krasen sončni dan.

Ob osmi uri je bila napovedana maša.

Že davno preje so se pričeli zbirati. In kako naj mine lep dan brez potrkavanja! Zato so se hitro našli

skupaj prijatelji zvonov in že se je oglasila vesela zvonovska pesem, ki je oznanila vsem našim veseli praznik. Že to samo je mnoge do solz ganilo. Saj je bilo vse to res nekaj tako domačega, tako slovenskega. Tam med drevjem, kakor v sredi gozda stoji cerkev in od tam doui kakor slovenska pesem... Daljni lepi spomini so bili to.

Kmalu po osmi uri sem stopil pred oltar.

Imelo me je, kako bodo zapeli. Saj je bil Pavle Planinec, ki je petje pripravljaj, kar v skrbeh. Pomislite, tako mi je potožil, prav sedajle zvem, da mi trije peveci izostanejo. Niso dobili dovoljenja in morajo danes na delo. Prav tako se je opravičeval prejšni dan Gomišček, doma iz Anhovega, ki ima mesarijo tam na koncu avenide Luereo. Ne smete nam zameriti, če nam bo kak glas kaj napačno ušel. Smo imeli premalo časa in tako težko se vsi zberemo. In prav tako so izražali bojazan drugi, če ne bi moglo biti vse prav.

Pa so se oglašili doli iz kora, da mi je pesem kar srce prevzela. Tako lepo ubrano, tako lepo domače, da sem se začudil lepim glasovom in dovršenemu zboru.

Ko sem stopil na prižnico, je bilo pa moje veselje popolno. Saj je bila cerkev skoraj polna. In ko sem odmolil očenaš, je cela cerkev odgovorila: daj nam danes naš vsakdanji kruh... Torej zares sami naši ljudje.

Bilo je pač nekaj drugih obrazov, a ni dvoma, da je bilo naših ljudi 250, kar pomeni gotovo polovico vseh Slovencev, kar jih živi v Rosariju in okolici.

Radost mi je napolnila srce ob pogledu na te obraze. Morda je bila in oni, ki se v cerkvi redko pokaže, toda na obrazih je bilo opaziti zadovoljnost in veselje. Marsikatero oko se je posolžilo, ko je zadonela prelepa slovenska pesem, pa tudi ko so po dolgem času, morda po petnajstih letih spet slišali v cerkvi slovensko besedo božjo, sem videl marsikatero roko, ki je na skrivaj potegnila preko solznega očesa.

Pač je bila tedaj iskrena prošnja nas vseh, ko smo nadaljevali mašo in klicali Svetega Duha, naj pride z obilnostjo svojih darov na tiste, ki so čakali da prejmejo birmo, da pa naj tudi v naših sreih poživi delo svoje milosti, katero je začel v naših sreih tedaj, ko je nam škof položil roko na naše lice in mazilil

če govoril. Potemkin ni pozabil Katarinine zapovedi. Pred polnočjo jo je moral čakati na obali jezera. S knezom Orlovim je spregovoril nekaj ravnodušnih besed, potem pa je prosil carico za dovoljenje, da bi smel oditi. Deset minut pred polnočjo je moral čakati Katarino na obali jezera in najeti gondolo. O polnoči pa sta se zmenila z Elizabeto za sestanek. Sporazumela sta se, da se bosta sešla pri nekem starem paviljonu, ki se je nahajal na obali in katerega so imenovali Puščavnik, ker je tam nekoč živel človek, ki je živel samotarsko življenje. Ta puščavnik je že zdavnaj umrl, izgnil je, njegova hišica pa se je še vedno nahajala v earskem parku, tu je stala kot spomin na pobožnega moža. Ta majhna hišica je že slišala mnogo šepetanja zaljubljenih parov, slišala je že marsikateri sladki vzdihljaj zaljubljenecv, ta stari paviljon je videl že marsikatero solzo, slišal mnogo priseg večne ljubezni, — tam so se po navadi shajali zaljubljeni pari. Elizabeta se sploh ni prikazala na proslavi, čeprav bi to pod krinko doktorja Betalesija lahko brez skrbi storila. Potemkina ni videla radi tega že nekaj ur, z vso silo svoje duše je hrepenela po času, ko bosta zopet združena. Pa tudi Aleksander Potemkin je komaj pričakoval, da bo napočil čas, ko se bosta sešla pri starem paviljonu. — Potrpežljivost, — si misli Potemkin in potegne iz žepa svojo uro, — nikdar več je ne bom zapustil, nikdar več se ne bova ločila. Za beg je vse pripravil, točno je bil vse preračunal, torej mu je bil

Naši v Rosariju, zbrani pred cerkvijo ob priliki birmanske slavnosti

naše čelo.

Ganljivo je bilo skupno sveto obhajilo med našo.

Sedem je bilo takih, ki so prvič prejeli Jezusa v svetem Rešnjem Telesu, ostali pa so tudi pristopili k božji mizi vsi, razen onih, ki še niso dorastli za prvo sv. Obhajilo.

Ta lepi dogodek je bil pa ob enem tudi mal spominček na svetogorsko 400 letnico. Vsa nekaj smo se morali spomniti tega lepega jubileja svetogorske Kraljice. Še enkrat pa si bodo poživali naši rojaki v Rosariju svoje svetogorske spomine, ko bodo videli svetogorski film, ki sem ga pustil v Rosariju. Tudi tam naj imajo priliko, da vidijo ta prelepi spomin naše svetogorske proslave. Za sedaj pa imajo v rokah tudi naše svetogorske podobice, katere so dobili med mašnim ofrom.

Po končani maši so dobili otroci zajtrk. Še malo smo počakali in malo po 10 uri je prihitel monsignor Olaizola, namestnik rosarijskega škofa, ki se mudi sedaj v Rimu.

Zbrani na svojem mestu so čakali mali brimančki in brez vsake zamude se je obred začel. Peveci so zapeli še latinsko pesem pridi Sveti Duh, nakar je monsignor izpregovoril nekaj krepkih besed, s katerimi je povdaril veliki pomen tega zakramenta.

V dolgi vrsti so stali birmanci. Med tem ko se je delila birma, je pa donela iz kora tudi lepa pesem. Čudovito svečano se je vršilo vse, tako pač, kot se ob takih prilikah godi po naših slovenskih krajih.

Ko je bilo v cerkvi lepe slovesnosti konec, so stopili otroci in narod ven pred cerkev in se nabrali po velikem stopnišču. Hčerka gospoda konzula je pa spregovorila monsignorju zahvalo najprej po slovensko in nato po špansko, proseč ga ob enem, naj ne pozabi na otroke, pa tudi ne na našo jugoslovansko občino. Spomnite se nas in naša drobnarica srea priporočite Najvišjemu.

Bilo je čez enajst, ko se je vsa slovesnost končala. Bilo je 75 srečnih otrok, ki so doživeli svoj veseli birmanski dan, in bile so vse slovenske družine in še nekaj drugih, ki so ta veseli dogodek veselelo praznovali pri dobro pogrnjeni mizi.

Bil je dan izrednega veselja za naše v Rosariju, bil pa, tako smemo upati, tudi izhodišče poživiljene delavnosti med rosarijskimi Slovenci, ki so ta dan dosegli svoj triumf z zborom, ki so ga tako velikodušno sestavili in tako dovršeno ta dan tudi zapeli.

Da, bil je triumf za Rosarijske Slovence dan 12. oktobra.

Kljub temu, da so bili mnogi zadržani z delom, je prihitela polovica vseh naših.

Ni bila mala stvar, pripraviti tako lepo slovesnost in zato mi je tudi dolžnost, da se javno zahvalim vsem, ki so za to sodelovali. Ker so pa pokazali prav vsi svojo veliko dobro voljo, zato naj se zahvalim kat vsem.

Se posebno zahvalo sem pa dolžan najprej gospodu konzulu Branku

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 159

Priznavam Vam, Veličanstvo, da mi jebilo zelo težko glumiti to dvojnó ulogo. Grofice Klarise Pineberg mi ni bilo lahko zvabiti na krov ruske vojne ladje, edino dejstvo, da gre za nasprotnico Vašega Veličanstva me je vzpodbujalo, da jo napravim neškodljivo, kajti baš s svojim orožjem — s svojo lepoto in mladostjo, — bi utegnila slepariča postati bolj nevarna, kakor marsikateri upornik, ki se je pojavil do sedaj.

Ta sleparka, — je nadaljeval Orlov po kratkem molku, pri tem pa se je silil k smehljaju, — se nahaja za enkrat v varni temnici in ne bo minilo dolgo, ko bo za vedno izgnila s tega sveta.

— Vsi naši sovražniki morajo izginiti, knez Orlov, — odvrne Carica Katarina, — to je božja volja, čeprav se moje nežno žensko srce preinogokrat tudi protivi proti nasilnim sredstvom, — kljub temu pa sem to dolžna Rusiji in svojemu imenu, ki bo zapisano v zgodovini Rusije.

Na žalost pa je vedno še ljudi, knez Orlov, ki mislijo, da svojo carico lahko varajo, — toda vsi ti nesrečneži bodo poginili, — kajti jaz sem postala po milosti božji ruska carica, — in prepričana sem, da me Bog ne bo nikdar več zapustil.

Edini Subov je opazil, kako je Katarina pri teh besedah Aleksandra Potemkina po strani pogledala.

— Bog daj, Veličanstvo, — vzklizne knez Gregor Orlov, — da bi se prestol moje velike carice enkrat za vselej očistil vseh teh strupenih kač in ostudne golazni.

Če pa vaše Veličanstvo potrebuje zanesljivih in spretnih rok, nudim jaz svoje, — roke kneza Gregorja

Orlova bodo vedno pripravljene storiti, kar boste zahtevali!

Sedaj pa mi dovolite, Veličanstvo, — nadaljuje Orlov s popolnoma spremenjenim glasom, — da popravim krivico, ki sem jo nekoč storil. Dovolite, da bo današnji dan zame dan veselja, — to pa bo zame največja nagrada.

— O kakšni nagradi govorite, knez Orlov?

— Prosim, da mi oprostite, — odgovori Orlov, — Prosim, da mi oprostite človek, kateremu sem povzročil težko boleost.

Storil sem to, ker me je premagala strast, ker nisem vedel, kaj delam.

V tistem nesrečnem trenutku sem napadel kneza Aleksandra Potemkina, ranil sem ga s svojo sabljo, pri tem pa sem bil tako nesrečen, da sem uničil njegovo oko.

Radi tega dogodka sem se že zdavnaj bridko kesal, — dolgo potovanje po morju in osamljenost ter tiho življenje so pripomogli k temu, da sem spoznal svojo krivdo.

Vaše Veličanstvo prosim, da posredujete med menoj in med knezom Potemkinom in da mi dovolite, da se obrnem h knezu Potemkinu in ga prosim odpuščanja.

Katarina prikima z glavo. Orlov ponudi svojemu sovražniku roko.

— Knez Potemkin, — reče Gregor Orlov z globokim glasom, — dajte mi roko, — oprostite mi, pomirite se z menoj! Doslej sva si bila sovražnika, — na škodo Njenga Veličanstva in naše države!

To pa se ne sme več nadaljevati, — oba imava iste interese, — najina carica nama nalaga, da storiva našo domovino veliko in mogočno in braniva svojo vladarico.

To naju mora zediniti, midva morava biti nepremagljiva viteza, ki bosta stala poleg Katarininega prestola, tako da se naši ljubljeni ca-

riči ne bo mogel približati noben sovražnik s slabim namenom.

Če vam je mogoče, knez, pozabite na tisto, kar sem vam storil, dajte mi svojo roko in pomislite na to, da sem jaz starejši, da vam skesano prožim roko.

Potemkin položi svojo desnico v Orlovo.

— Knez, — reče Aleksander Potemkin, — ne jezim se več na vas. — Povzročili ste mi veliko nesrečo, pretrpel sem mnogo bolečin, — toda čas ozdravi vse rane, — ko pa vidim, da tako odkritosrčno skrbite za našo veliko carico, mislim tudi jaz, da bi bilo najboljšje, če bi si bila prijatelja!

Zopet se je Platon Subov nahajal v bližini. In zopet se je smehljaj.

Prav dobro je vedel, da ne pomeni obnovitev tega prijateljstva ničesar drugega, kakor obnovitev sovrašstva.

Vedel je, da je knez Orlov hotel pomiriti Potemkina samo zato, da bi ga potem z enim samim udarcem uničil.

Radi tega Orlov ni hotel, da bi mu bil Potemkin sovražnik, bal se je, da bi mu mogel škodovati pri carici, — pravo prijateljstvo pa je bilo med njima nemogoče.

Med Katarininimi dvorjaniki se je hitro razširila vest, da sta se nekdanji in sedanji caričin miljenec pomirila.

Minister Panin potegne svojo tobacnico iz žepa, si prižge cigareto in začne premišljevati. Misli je, da se je njegov učence Aleksander Potemkin že naučil, kako je treba postopati z divjimi zvermi, — človek jih mora najprej malo pogladiti, da jih pomiri, ko pa pride čas, mu je treba zgrabiti samo noč ali pa bič — takrat se pogovarjamo z njimi drugače.

Grof Panin je mislil, da bo s tem knezom Orlovom nekoč tudi druga-

uspeh zagotovljen.

Potemkin in Elizabeta sta svoj sklep zaupala Apraskinu, ki je obljubil, da bo priskrbel kočijo.

Apraskinu se je posrečilo da je kupil majhno, čisto navadno kmetško kočijo in dva konja.

Apraskin sam pa bo kočijaž. Sklenil je, da bo čimprej odpotoval domov, kajti hrepenel je po svoji ženi, po Mili.

Javiti jehotel staremu Voroneovu, Natalki Soltikovni, Miroviču in Olgi, da je Elizabeta zopet našla svojega Potemkina in da bo mladi par ostal odslej vedno skupaj.

Vedel je, da bo ta vest vse veselo razveselila, v tem pa sta ga prehitela Elizabeta in Potemkin s svojim načrtom o begu in Apraskin je seveda takoj pristal na to, da bo prevzel službo kočijaža.

Med tem premišljevanjem je Potemkin prispel do jezera.

Površina je bila mirna in temna. V daljavi je videl nebroj lampijončkov, na lahnih valovih pa so se zibale gondole.

V gondolah so sedeli italijanski gondolierji, katere je Katarina nalašč za to prireditev poklicala v Rusijo.

Potemkin je stal na obali in motril črnolace, od južnega solnea ožgane inozemce.

Tu pa tam je že nosila katera gondola zaljubljene ljudi.

Gondolierji pa so prepevali pesen svoje domovine. To je bila sladka pesem polna hrepenenja, ki se je dvigala v Carskojem selu, daleč od domače grude v noč.

Potemkin je premišljeval, — moral je ubogati, če mu je bilo po volji ali pa ne.

Sel je, da bi poiskal gondolo zase in za carico. Moral pa je dobro premišljevati o tem, kako bi se pravočasno iznebil Katarinine družbe, da bo lahko ušel z Elizabeto.

Sprehajal se je po obali in pre-

Mladinski kotiček

Rubeši, ki je s svojim svetom stal ob strani in s svojim uplivom pomagal in s svojo besedo bodril šolski odbor, ki je imel na skrbi vso pripravo.

Druga zahvala gre šolskim sestram, zlasti sestri Alfonzi, ki je otroke tako lepo pripravila.

Nadalje so zaslužili posebno zahvalo tudi pevci in pevčevodja Pavle Planince, ki so z mnogimi žrtvami navežali tako lepo petje, da smo bili ponosni in se je čudil župnik in monsignor Olaizola.

Vsem naj bo torej izrečena topla zahvala in ob eneme iskrena častitka.

Zahvala tudi vsem, ki so mene tako ljubeznjivo sprejeli, da sem se počutil kakor doma. Zahvalo posebno gospodu konzulu, ki mi je dal na razpolago svoj avto in mojim sorodnikom, ki so mi dali gostoljubno streho v dneh mojega bivanja v Rosariju, ki mi bo ostalo v nepozabnem spominu.

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

22. okt. Maša na Avellanedi za Štefana Dravec. Molitve na Paternalu.

29. okt. Maša na Paternalu za Frančiška Sčuka. Molitve v Novi Pompeji.

Zadnje nedeljo ta mesec v Novo Pompejo. Zberemo se ob 4.15 in bo najprej rožni venec, nakar bo naša pridiga in pete litanije, nato procesija v gornjo kapelico, kjer bomo kot običajno zapeli one prelepe pesmi, ki jih nikdar ne smemo pozabiti. Pridite torej vsi. To pot si boste pa tudi preskrbeli vozne listke za Lujan.

Birma v Rosariju je bila nekaj nepopisno lepega. 75 otrok je prešlo zakrament svete birme, zbralo se je na slovesnosti polovico vseh rosarijskih Slovencev, to je 250. Nikdar se ni še zbralo v Rosariju toliko naših ljudi.

Vahte bomo praznovali takole: 1. nov. ob 10 uri maša na Paternalu. Ob 4 uri pop. molitve in petje za rajne v grobnici Jugoslov. podpor. društva na Čakariti.

Ob 5.30 pa sestanek staršev in prijateljev naše šolske mladine v šoli, ulica Paz Soldán 4824.

Janez Hladnik

Branka Rubeševa iz Rosarija, hčerka g. konzula Rubeše, pozdravlja msgr. Olaizola, poleg je g. Hladnik

PRIJATELJU V SPOMIN

Prerano oh, ti bela žena, pretrgala je nit življenja, mrtvaški prt prezgodaj bil ti je pogrnen.

Ne moremo živeti se v resnico, da tvoj veseli smeh ne bo še več da ti, prijatelj, [oglasil, nikoli več med nas ne boš se vrnil.

Kako je tista steza zapuščena, ki vsak dan hodil si po njej, kako je v vrstah naših prazno, odkar te ni...

Od vseh najbolj žaluje tvoja mati: vsak dan jo vidimo ob grobu stati. Prinaša rožice ti dišečih in z grenkimi solzami jih zaliva.

Albina Zakrajšek: PALČEK IN VELIKAN

Palček in velikan sta imela vsak svojo zemljo. Palček je bil miroljuben možiček in je svojo zemljo skrbno negoval. Velikan pa je s težko

gorjačo lomastil okoli in lenaril. Njegova zemlja je bila strašno zanemarjena. Rodila mu ni ničesar. Pa se je polakomnil palčkove zemlje, da bi brez truda užival njene sadove. Stopil je za mejo in oblastno zakričal:

"Hej, hej, črviček drobnji, zapomni si: poslej je tvoja zemlja moj življenski prostor! Jaz bom gospodaril na njej, ti pa bodi moj hlapec."

Palček je skušal najprej zlepa dopovedati velikanu, kako krivična je njegova zahteva. Ko pa je videl, da so vse njegove besede bob ob steno, se je vzpel na prste in odločno rekel:

"Zemlja je moja last in ostane. Na njej sem se rodil, na njej bom umrl. Jaz sem jo gojil, z mojim znojem je prepojena — ne dam je kar tako. Za vsako ped se bom boril."

Velikan se je porogljivo zagrohotal:

"Komaj za malo južino te je, pa se mi upaš postaviti po robu! Če mi zemlje ne daš zlepa, ti jo vzamem zgrda. Spopriviva se!"

In sta se spoprijela. Velikan je s svojo dolgo gorjačo opletal okoli sebe, da se je vse kadilo. Zadel pa je v svoji nerodnosti vse drugo, samo palčka ne, ki se mu je spretno izmikal. Palček ni bil samo marljiv, bil je tudi bistro umen in zvit. Obožil se je z drobno iglo in se zakadil velikanu pod noge. Zbadal ga je, da je velikan kar skakal in rjul od bolečine.

Tako sta se borila do noči. Velikan je zaman napenjal oči, da bi svojega nasprotnika z gorjačo pobil. Palček pa je izkoristil temo in je splezal po velikanovi nogi navzgor. Na njegovem hrbtu se je utaboril in ga tam zbadal tako dolgo, da je velikan zatulil:

"Daruj mi življenje, premagan sem!"

Palček je bil usmiljenega srca. Prizanesel je velikanu in skočil z njegovega hrbta na tla. Potem je rekel:

"Bratee, moder svet ti dam. Na-

mesto da se brez dela klatiš okrog in z gorjačo groziš sosedom, ki obdelujejo svojo zemljo v potu svojega obraza, se loti dela tudi ti! Preorji svojo zemljo, pognoji jo in posej — pa ti bo prav tako bogato obrodila, kakor obrodi drugim."

Velikan ga je ubogal. Vrgel je gorjačo v bližnje jezero in začel orati svojo zemljo. Skrbno jo je pognojil in posejal.

Ko je prišlo poletje, so bile velikanove njive polne zlatega klasja. Jeseni je žito požel in napolnil z njim kaščo do vrha. Pozimi je užival sadove svojega truda in je bil na vso moč hvaležen modremu sosedu, drobnemu palčku, ki mu je odprl oči in dokazal, da edinole delo rodi blagoslov.

M. K.:

OČKA MOJ ...

Se spomniš še, kako ob tistih večerih si me na kolenih uječal in mi dejal: hopsa, hoj, zdaj si v nebesih, sinek moj! Globoko pod zemljo, kjer težke skale so nebo, kot v črnem peklju zdaj živiš, za naš vsakdanji kruh trpiš, ojoj, očka moj! —

NESPAMETNI KOZLIČEK

(Ruska narodna basen.)

Kozliček in koza sta odšla v gozd, da si naberejo kreme. Kozliček je nabral krme zvrhan koš, koza pa komaj polovico. Zaradi tega se je kozliček razsrdil in poklical volkove:

"Volkovi, volkovi, pridite in požrite kozo!"

Volkovi so odgovorili:

"Nak, ne pridemo!"

"Počakajte, počakajte," jim je zagrozil kozliček, "bom poslal nad vas lovec. Lovci, pridite in ustrelite volkove!"

Loveci so odgovorili: "Nak, ne pridemo!" "Počakajte, počakajte," jim je zagrozil kozliček, "bom poslal nad vas vrv! Vrv, vrv, pridi in zveži lovec!"

Vrv pa je odgovorila: "Nak, ne pridem!"

"Počakaj, počakaj," ji je zagrozil kozliček, "poslal bom nad tebe ogenj! — Ogenj, pridi in zažgi vrv!"

Ogenj je odgovoril: "Nak, nočem!"

"Počakaj, počakaj, bom poslal nad tebe vodo. — Voda pridi in pogasi ogenj!"

Voda je odgovorila: "Nak, ne pridem!"

"Počakaj, počakaj, bom poslal nad tebe vole! Voli pridite in popijte vodo!"

Voli pa so odgovorili: "Nak, nočem!"

"Počakajte, počakajte, poslal bom nad vas čebele! — Čebele, priletite in opikajte vole!"

Čebele so odgovorile: "Nočem!"

"Počakajte, poslal bom nad vas kokoši! — Kokoši, pridite in pozobajte čebele!"

Kokoši so zakokodajskale: "Nočem!"

"Počakajte, neubogljivke, poslal bom nad vas race! — Race, pridite in okavsajte kokoši!"

Race so zagalele: "Nočem!"

"Počakaj, počakajte, poslal bom nad vas gosi! — Gosi, pridite in populite racam perja!"

Gosi so odgovorile: "Ne pridemo!"

"Počakajte goske, poslal bom nad vas orla! — Orel, prileti in odavi gosi!"

In orel je priletel in začel klati goske, goske so začele racam puliti perje, race so se s kljuni zagnale v kokoši, kokoši so hitele zobati čebele, čebele so začele pikati vole, voli so začeli piti vodo, voda je hotel pogasiti ogenj, ogenj je hotel zažgati vrv, vrv je hitro zvezala lovec, lovec so začeli streljati volkove, volkovi so drveli proti kozi.

Koza pa se je medtem skrila pod brv — in tako so volkovi namesto nje ugrabili kozlička in ga pojedli.

mišljeval, kako bo pobegnul z ljubljeno deklico.

Ko je prišel do stopnic, katere je ukazala Katarina zgraditi za to prereditev in ki so vodile do jezera h gondolam, je zagledal lepega mladega gondolierja.

Potemkin stopi bliže.

— Hej — mladenič, — vzklikne Potemkin italijanski, — pridi iz svoje gondole, rad bi s teboj govoril!

Gondolierje skoči na obalo in se postavi pred Potemkinom s ponižno krenju.

Knezu je mladi in lepi gondolierje ugajal. Na blede čelo so mu padali črni kodri.

Mladenič se je bolešno smehljaj, Potemkin pa je mislil, da revež hrepeni po svoji daljni domovini.

— Mladenič, ugajaš mi, — reče Potemkin. — Ali si tudi ti eden izmed gondolierjev, ki jih je carica poklicala iz Italije.

— Sem, signor!

— Kako se imenuješ?

— Kako se imenujem?

Gondolierje ga hitro pogleda, potem pa reče:

— Imenujem se Gianettino!

— Odkod si?

— Iz Benetk, gospod!

— Kako pa ti ugaja v Rusiji?

— Hvala, signor — tukaj je mrzlo!

Potemkin se nasmehne.

Bilo je poletje, ta tujec pa se je pritoževal, da je mrzlo! Sicer pa to ni bilo ničesar čudnega, kajti mladi Italijan je bil vajen pripekajočega italijanskega solneca.

— Povej mi, Gianettino, ali si že kedaj videl našo carico Katarino?

Potemkin ni opazil, kako so se mladeničeve oči pri tem vprašanju zasvetile.

— Nisem je še videl, signor, — odvrne gondolierje.

— Dobro, zelo dobro! — vzklikne Potemkin. — Poslušaj, nekaj ti bom

povedal! Ali hočeš zaslužiti mošnjo denarja?

— Signor, prišel sem v Rusijo, da bi zaslužil denarja, — hahaha, prišel sem samo radi tega.

In zopet ni opazil Aleksander Potemkin, kako porogljivo in trpko so zvenele mladeničeve besede.

Potemkin potegne iz žepa svojo denarnico, ki je bila nabito polna denarja.

— Ta denarnica naj bo tvoja, Gianettino, — reče Potemkin, — če mi storiš majhno uslugo!

— Hm, lahko bi zahtevali, da bi vam storil uslugo, ki pa bi jo moral plačati s svojo glavo.

— Ah, — takoj se boš prepričal, da gre le za majhno nedolžno šalo!

— Za šalo — govorite, signor kaj moram storiti?

Potemkin je dal gondolierju znamenje in oba sta se oddaljila od obale nekaj korakov.

— Čez nekaj trenutkov bo prišla sem na obalo neka dama. Opazil boš, da bodo v tem trenutku pristale vse gondole ob obali in da bodo vsi ljudje izginili iz gondol.

— S to damo bom stopil v tvojo gondolo, Gianettino, in vozil naju boš po jezeru, pri tem pa boš prepeval čim žalostnejše svoje benečanske pesmi. Ali me razumeš?

— Razumem, signor!

— Sedaj pa poslušaj, Gianettino! S to damo si bom dovolil majhno šalo, ker me je pred kratkim užalila v družbi, ti mi boš pri tem pomagal. V trenutku pa, ko bo postajala dama napram meni nežna, bi jo rad pobrisal!

— Radi pobrisali? — Toda, signor, vi pozabljate, da se homo nahajali sredi jezera!

— Seveda, tvoja dolžnost pa bo takrat, da se boš neprenehoma držal obale in sicer tako, da mi bo treba samo skočiti, pa bom na trdih tleh!

— Aha, — potem pa?

— Potem pa moraš gondolo hitro potisniti od obale in jo peljati čim dalje na jezero. Ostani najmanj dve uri na vodi daleč od obale!

— Kaj pa, če bo vpila, signor?

— Vpila bo in besnela, — toda to naj te prav nič ne moti. Ne jemlji je v poštev, temveč z njo ostani na jezeru!

— Kaj pa potem? — vpraša Gianettino. — Pa ne, da bi jo moral voziti s svojo gondolo celo noč?

— Če jo moreš zadržati dalje časa, ti ne bo žal, — če pa ti to ne bo mogoče, pripelji čez dve uri gondolo zopet k obali in ji dovoli, da izstopi.

— To je vse, kar mi je treba storiti?

— Vse, za to pa boš dobil to mošnjo zlata, pozneje pa se lahko vedno oglasiš pri meni in vedno boš dobil nagrado. Za vsako nadaljno uro, ko jo boš zadržal na jezeru, boš dobil od mene dve sto rubljev!

— Strinjam se, — odvrne Gianettino in se nasmehne. — Potrebujem denarja, — zagotavljam vam, da bo ta dama smela oditi iz moje gondole šele takrat, ko se bo že začelo daniti.

Potemkin je bil zadovoljen. Mladi Benečan je bil po njegovem mnenju pripraven mladenič.

Potemkin si je izbral to pot, ker ni vedel, kaj bi sicer storil. Če se mu ne bo posrečilo čez četrt ure oditi od Katarine, ne bo mogel čakati Elizabete na določenem prostoru.

Z bliskovito naglico bo skočil iz gondole, za tistim drevjem pa ga bo čakal Apraskin s kočijo. Preden bo preteklo pet minut, bodo konji že daleč.

Takrat pa naj Katarina začne na jezeru besneti in kričati, če hoče, — to ga ne bo več motilo.

Takrat bo Potemkin držal v svojem naročju Elizabeto, konji pa bodo dirjali po cesti proti Petrogradu,

rešena bosta, ker bodo njuni konji najmanj dve uri pred zasledovalci.

Čez dve uri se bosta že nahajala v Petrogradu. Tam se bosta preoblekla in odpotovala v Kronštadt, kjer ju ne bo nihče spoznal in se bosta vkreala ter odpeljala.

— Sporazumela sva se, Gianettino, — reče Potemkin, — sedaj pa pojdi v svojo gondolo in si zapomni zamnenje.

Pel boš, ko pa ti bom dejal: — zapoj še kakšno pesem kondolierje, — vedi, da je napočil trenutek, ko ti bo treba zaveslati proti obali, tako da bom lahko skočil na suho. Si me-li razumel?

— Sem, signor.

Gianettino vzame mošnjo srebra in se vrne k obali.

Potem pa skoči v svojo gondolo, sede in se zagleda v noč.

Potemkin se nasloni na neko drevo, — čakal je carico.

Katarina je bila medtem v družbi kneza Gregorja Orlova in ostalih gostov.

Carica je bila zelo milostljiva. Orlova je znova navdušila caričina lepota, trdno je bil prepričan, da ne bo minilo dolgo, ko bo zopet postal njen miljenec kakor nekoč.

Knez Gregor Orlov je namenoma odpeljal carico v utico, v kateri je bila prijetna poltema.

Pokleknil je h Katarinim nogam in vzkliknil:

— Sama sva, naposled sva vendar sama! Oh, carica, kako sem hrepenel po tem trenutku. Medtem ko sem se nahajal na svoji ladji, ko sem vršil svojo nalogo v Benetkah, ko sem bli v daljni tuji državi, sem neprestano mislil nate, Katarina, — predstavljal sem si trenutek, ko bom smel zopet klečati pred teboj!

Sedaj je naposled napočil ta trenutek, sedaj ti lahko rečem, kako sem srečen, da sem ti mogel storiti uslugo.

Ukazala si Panimu, naj se mi zahvali v tvojem imenu.

Toda zakaj potrebujeva posredovalca?

Bil je čas, ko med carico Katarino in Gregorjem Orlovim ni bilo nikogar. To je bil najsrečnejši čas, Katarina, ko sem bil jaz edini smrtnik, ki je smel objemati najlepšo ženo sveta.

Katarina zapre oči.

Tudi Katarina se je mnogokrat spomnila na dni, ko je bila še nežen popek in je Orlovu darovala svojo prvo ljubezen.

— Vi me ne prekinjate, Katarina, — ali smem nadaljevati? — vpraša Orlov.

Katarina pokima.

Dovolila mu je govoriti, — baš danes je zvedela, da jo je Potemkin izdal, da jo je prevaral, — radi tega je rada poslušala pripovedovanje kneza Orlova, spominjala se je sladkih trenutkov.

— Ali smem govoriti? — vpraša knez Gregor Orlov. — Ali smem povedati vse, kar želim?

— Nadaljujte! — zašepče Katarina.

Knez Orlov prime njeno roko.

— Moja edina carica, — reče stari malopridnež, — videl sem, da sem padel v nemilost, videl sem, da sem izgubil najlepšo ženo sveta.

Zadovoljiti bi sebil moral s tvojo ljubeznijo, toda ti si me napravila mogočnega, Katarina, jaz pa sem človek in ničesar višjega in tolika sreča me je omamila.

Postal sem ohol, — ker sem vedel, da pripada tvoja ljubezen samo meni, kljuboval sem tudi tebi, namesto da bi te bil vedno smatral za svojo gospodarico.

Orlov jo objame in pritisne k sebi.

V njem je vzplamtela stara ljubezen.

(Dalje prihodnjič)